احوال فلک

زحل مشتری مریخ شمس زهره عطارد قمر
وبو سبعه سیاره در هر برینک بر رکوکده اشارت اولنمشدر

معلوم اولسه که اصول ثلثه اوچدر وحدانیت نبوت حشر
یوز دوردکتابدر بو اوچ شیئی ایچون نازل اولمشدر
کونشک برسنه ده بر سنه وار بجه کز دخی بو تقریب اوچیوز التمش بش تون قدر
کونشک برسنه ده کز دخی بر بر قمر برآیده کز دوهوعه حل شیئه قدیر

تعبیر

اون ایکی برج التسی شمالی
حمل ثور جوزا سرطان اسد
التسی جنوبی
میزان عقرب قوس جدی دلو

مثلا ارتفاع الدوا و توزار ارتفاع اولورسه
منتظر اتلک او توزار ارتفاع عدایده سن
اکرز واللک اولا اولورسه اول قوسلک
هرنه قدر درجه قطع ایدرسه صباحدن
کچن اول اولور فضله وارسه شمالیده ضم
جنوبیده اخراج اولنور و آخر قوسه وارنجه
هرنه قدر درجه قالورسه اوکیه قلان اول
اولور نصف فضله ضم واخراج اولماز انکا
ارتفاع غربی درلس ابتدائی حمل و ابتدائی
میزان کونلرنده فضله اولماز ارتفاع غربی درلس خط ذوالذن
صکره اولورسه ارتفاع غربی درلس خط ذوالذن
یعنی آخر قوسلک کچن اولدلک صکره کچن درجه ضم
واخراج اولماز اخامه قلان اول قوسلک
اولور برج شمالیده اخراج اولنور برج جنوبیده

رحمة الفلک دوردنجی کونی غره رمضان اولور دیرلر والله اعلم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله على نعمائه والصلوة والسلام على عبادته
وعلى آله واصحابه وعترته اجمعين. الباب الاول

اما مركز اول دلبعقدر كه ايكك آنده جريان ايدر
اول دكه قطب دخى دير لر مركز دينلدوكى كبى

خط شول شيدر كه ربعك ايكى وجه اوزره بوزيلدر
ايكى طرفك هر برنده خلقه لطيفه در اول ايكلده آچيلور
مركز شول خطى عبور دز خطيدر لونك خير سندن
اوله اما شاقول شاقول دبه كلرك اول
جسم ثقيلدر بعزدن يا قلايدى يا دمورجن يا غير بدن
اولور اولور خطى اوزرينه آچيلور خطى اخطر ايدر
منع ايلمز ايچون اما هدف شاقول خط نصف النهار
طرفندن ايكى زايده بدرون كبى اولور مركز طرفنده
اولنان هدفه عليا دير لر آخر قوسك طرفنده
اولنان هدفه سفلى دير لر بعض ربعلرده ايكى هدف وده
هر برنده

هر برنده بر دونك آچيلور شمسك شعاعى
اولمديغى وقتده دكلدر نظر اولنور وكيجه ايله
دخى بلدرلر ارتفاع آلنور خط مشرق
ومغرب شول خطدر مستقيمدر كه نفس مركزدن قوس
ارتفاعك اولسنه وارنجه چكلور خط وسط السما
اول خط مستقيمدر كه مركزدن آخر قوس ارتفاعه
وارنجه چكلور خط وسط السما بيننده قوس الارتفاع
شول قوسدر كه خط مشرق ومغرب
وخط وسط السما بيننده چكلور بو تقدير
ربع قبه شدر اق م متساويه ايله طقان قسم
تقسيم اولنمشدر اوكا اعداد سياه طقان قسم
اولمق اوزره يازلمشدر آكا اعداد مستويه دير لر
ايكنجى اعداد قرمزى ايله يازلمشدر طقان قسم
اولمق اوزره آكا اعداد مقلوبه دير لر

واما قوس الظل قوس الظل شول قوسدر که محاذیدر
قوس ارتفاعه و آنکه اش من متساویه ظلدر
و اول قوسکه اعدادی تخته یازلمشدر اگر
ابتدا عدد خط مشرق و مغربه اولورسه
آنی ظل منکوس دیرلر و اگر ابتدا عدد خط نصف
النهاردن اولورسه آنی ظل مبسوط دیرلر
بو ربعکرده ظل مبسوط موجود در منکوس
موجود دکلدر واما قوس العصر الافاقی
شول قوسدر که قرص شمس در جهه منقسمدر اول
قوس قوسی ارتفاعی ذیدر تخته اعداده مکتوبدر
و آنکه ابتداء عددی خط مشرق و مغربندر
واما المدارات الثلث اول قوسدر که قوسی
ارتفاعه محاذی اولور و مدار آنکه مرکزی مرکز بعدر
پس بعدی مدار اندن اعظمی مدار جدی دیرلر و اوسطی
مدار حمل و میزان دیرلر و اصغری مدار سرطان دیرلر

اما الافق اول قوسدر که اول مدار السرطان
دن اولور و آنکه آخری مدار جدیه و ارنجه اولور
مدار حمل و میزانی تا طلعدر و دخی خط مشرق و مغرب
تا طلعدر و شو تقاطعک نقطه سنه نقطه مشرق
الاعتدالین یعنی حمل و میزاندر و بو قوسه افق تسمیه
اولندوغی کبی اول مقنطرات دخی تسمیه اولنور
واما المقنطرات برآلای قوسدر در بر بر اینه
دار و صبی در افقه منی ذیدر مدار سرطاندن
شروع ایدیجیدر مدار جدیه و ارنجه دک منتهی در
لکن شو قدر وارکه مقنطراتک بعضی خط نصف النهاردن
منتهی در و اعدادی تخته ابجد حساب یله یازلمشدر
و هر بر مقنطراتک مابینده ایکشر یا خود بر یا خود
اوچر فرض اولنور ابتداء مقنطرات افقدندر خط نصف
النهاردن جهته و ارنجه دکدر و مقنطرات جنوبیه افقی
مابینده و خط مشرق و مغرب مابینده تقدیر اولنور
ابتداء عددی افقدن خط مشرق و مغرب جهته اوکدر

واما سمت الرأس اول نقطه در که مقطع آنکه قوسی که
رسم کرده داخله در وی احداد مقطع آنکه با تنه
باز بگیرد طلع عند نده واما وابتدا السموت
و ترقی عبارة اخری اول سموت والقدر
سموت قوسی اند اول قوسی در شروع
او بنشد در نقطه مشرق اعتدالین و ف
وی تا طلعه در مدار السرطان و بعضی مقنطرات
مرتبک بایتی سمت راست نقطه سند و ابتدا بجید کرر
واما السموت اول قوسی در که مقنطرات تا طلوع اول سموت
موازیه در سموتک جنوب سمت راسه مجتمع در و انک عددک ابتدا
نقطه مشرق اعتدالین و ف در وقت نصف النهار تمام اولور
و اول سموتک اعدادی طلق ناد جیه و ارتفاعه دک بشر
درجه تقسیم اولنمشدر واما منطقات فلک البروج
اول انک قطعه در شمالیه و جنوبیه در فی سطح
اول قوسدر که شروع ابتدا بجیدر نقطه مشرق اعتدالین
مدار حمل و میزان ماینده مرور ایدیجیدر و وی مدار
السرطان

السرطان آخر نیه اوک نهایت بولور خط نصف النهار
عند نده واما الجنوبیه حصه منطقه جنوبیه شمول
قوسدر که نقطه مشرق اعتدالین و ف شروع ایدیجیدر
منطقه شمالیه یک مدار حمل و میزان ماینده و مدار
جدی ماینده در و انک نهایتی مدار جه یکی آخر نیه
وارنجه دکر خط نصف النهار عند نده و بونلرک
کبرالسی اجزا فلک بروجیه تقسیم اولنمشدر و منطقه جنوبیه
نک تقسیمی منطقه شمالیه نک تقسیمنه اغنا ایدیجیدر
واما حصه المقنطرات اوزره رسم اولنمشدر
اول برقوله که مدار سرطانه ابتدا ایدیجیدر اولنور
نهایتی مدار جدی نهایت بولنمشدر و وی بعض مقنطرات
و بعض السموت کسیجیدر و انک اوزرینه لفظ العصر
یازلمشدر واما تقسیم الفلک البروج بو ایکی خطدر
متحاذیه در مدار سرطانه اتصال در و منتهی در
مدار جدیه و وارنجه دک جزء عشر در

و معلوم اوله که قوس عصر ایکیدر اولنکه قوس عصر اول عصر اولنور
ایکنجی قوس قوس عصر ثانی تعبیر اولنور اولنکه قول امامین
قول تکبیر ایکنجی نه جواب امام اعظم قول شرعیدر مسلم

الباب الثاني اشمار بروج موقف بانده در
آنکه جمل پور جوزا ماه سه سنبله میزان
عقرب قوس جدی دلو حوت شوند کوراو زایچه بروج
او زایچه آتش بروج شمالیه در اول جدی آخر
سنبله در ترتیب او زره و او زایچه آتش بروج جنوبیه در
او سا میزان آخر حوت در ترتیب کوراو زره
و بخلاف آنکه در بروج ماء او سا جدی آخر
جوزا در آنکه آتش هابط در او سا سرطان
آخر قوس در شو بروج جلی در ترتیب فصول آنکه در
او فصل ربیع که جدی و ثور و جوزا در آنکه در
او فصل صیف که سرطان و اسد و سنبله در و آنکه در
او فصل خریف که میزان و عقرب و قوس در آنکه در او فصل
فصل شتا که جدی و دلو و حوت در الباب الثالث
جمل کبیر موقف بانده در حروف ابجد کلمه و
حروف

حروف عدد معتبر دارد در شو اصطلاح اهل
عند زره اول حرف ابجد کوری جهاد در سکز
کلمات اول کلمات ابجد هوز حطی کلمن سعفص قرشت
ثخذ ضظغ ابجد ابجد ا ب ج د ه و ز ح ط
و ک ل م ن س ع ف ص ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ
ن سکن ه طلع ق بوز ابت بوز س
ایکبوز ش او جبوز ت ور بوز ث شبوز
خ ا جبوز ذ ه بدبوز ض سکز بوز ظ طغوز بوز
غ بک ود حق قوبک حاد تکز نذر شو حروف
بعض سیله جیسله کنا بنده و الا تکز ده
اکثر عدد بو نده اقل او زره تقسیم ایدر مثلا حال
قدیر و غله بازار رجبی قویسی بازار اصفری
طلبه ایچون با خصوص رسمی ضبط اولنان جداول زره
مثلا اون بر بازمه مراد ایلسه یا صورت بازیکو

اون اوچی بازمق مراد ایلمک ب اون سکز
بازمق مراد ایلمک ج صورتا بازیلور اون بش
بازمق مراد ایلمک د بازیلور یوز سکز بازمق
مراد ایلمک ه بازیلور اوچیوز التمش بازمق
مراد ایلمک ش بازیلور و بونک اوزرینه در
اصطلاحنده بر دخی بیک وارنجی و اوچ الف بخاری
ایله عدد پوینده الخ اکثر اوزرینه بازیلور مثلا
بر دخی بیک بازمق مراد ایلمک ا ع بازیلور بش دخی
بیک بازمق مراد ایلمک ج بازیلور و بونک اوزره
قیاس ایله الرابع درجه شمس اوزره مرئی وضع بیلنده در
اجزا منطقه بر درجه بش عدد ایله مشروح اعتدالیدن
خیط ایله منطقه شمالیه ده اوتوز درجه یه وارنجه دک
حمل ایچون و دخی اوتوز درجه دخی التمش درجه دک
ثور ایچون و دخی التمش طقز درجه وارنجه دک
جوزا ایچون و درجه دوکنور خط نصف النهار
وارنجه دک اندن حکم رجوع ایله خیط ایله

منقطه ده

منقطه شمالیه ده عدد مذکور ایله حاد اولمق
اولدوغنک حالده خط نصف النهاردن اوتوز
درجه وارنجه دک سرطان ایچون اوسرطاندن
التمش درجه وارنجه دک اسد ایچون اوسددن
طقز درجه دک سنبله ایچون پس ایکی درجه دوکنور
مشروح اعتدالیه نقطه یه وارنجه انجکیلر نقطه که
سن اول نقطه دن بدایت دوکنه اندن حکم سایه
بندایه سن مشروح اعتدالیک نقطه سندن منقطه جنوبیه ده
اوتوز درجه وارنجه دک میزان ایچون و میزاندن
التمش درجه وارنجه دک قوس ایچون خط نصف النهار
تمام اولنجه دک اندن حکم رجوع ایله خیط ایله عدد
مذکور ایله حاد اولمق اولدوغنک حالده منقطه جنوبیه ده
اوتوز درجه دک جدی ایچون درجه یه دخی التمش
درجه دک دلو ایچون و دلودن طقز وارنجه
حوت ایچون پس ایکی درجه دوکنور نقطه
مشروح اعتدالیه وارنجه دک

حمل و ثور ایله جوزاده ظهور نازه بهار
سرطان و اسد و سنبله در پایه عدار
طعنه کنور فصلنی میزان ایله عقرب قوس
جدی ایله دلو ایله حوت سرمی اولور فرش قرار

عقرب ایچون اندن طقز درجه وارنجه دک

وقتی که شمس اجزا بروجدا قسم جزء اوزرینه اولور
اولسون سن ضبطی وضع ایله منطقه اوزرینه ودخی
سن مری نقل ایله تاکیم ضبطک مقابله سنک موضع اوزرینه
اوله منطقه ایله بیلا اول وقتده مری موضعنده درجه شمس اوزره
واقع اولور بوده وعز منطقه مقدم اولور سه واکر منطقه
مقدم اولمادیسه سن ضبطی منطقه ده درجه شمسک نظیری
اوزره وضع ایله ودخی مری منطقه اوزره وضع ایله
مطلوب اولان هر بیلک اوزره وضع اولنه مثال
تحقیقا شمس حمل اوزره جزء اوزره منطقه ایله کتریلک مثلا
اون جزء منطقه اشمس اولور وهلم جرا نور عود بنک نظیره کیدر
جدول قوسک نظیره کیدر حینئذ بوجدولدن ایله
الباب الخامس ارتفاع شمسک اخذ ارتفاعنک
بیاننده اولبحدر اول ارتفاع شمسک اخذنده ایدرلر اکر میدر
ودخی اکر ارتفاع زوالده اول اولور سه اول ارتفاع شرقی
شمیه اولنور واکر ارتفاع زوالده اصکره اولور سه اول ارتفاع
غربی شمیه اولنور اول ارتفاع بلنک طریق سن ارتفاع
اصلی ایدر اشک ربع رابعه یا خود ایکی ایله اخذ ایله
وشاقول ضبطه آصه وبرو هدفه علیاک قرص شمس

جانبه

جانبه قبل ودخی ربع آنی حرکت ایتدرک سنه وضبط سنک
بورنک قابله شده اوله وایکی اوچ حرکت ایله تاکیم هدفه علیا
تکه کوکلک هدفه سفلی به دار بخه واقع اوله اول حینئذ ایله
کیم علیا تکه کوکلک سفلی دن بخه ورایله ونقطه دخی
اولیه بلکه متوازیه بخه ورابا اوله ومنطبق اوله وقتیکم هدفه
علیا تکه کوکلک هدفه سفلی تکه کوکلک ایله مساوی اوله
وربع سماک هولت ایله تقلیب ایله حرکت ربعک یوزی طرفنه ساده
اوله تکه ضبط شول موضع دن بخه ورایله ایدی ضبط درجت
قوس ارتفاع عدد طولنه کیسه اول وقت ارتفاع شمس اول مقدار
اولور اکر هدفه ایکی طرفنده دیکلر صاحب اولور سه
سن ربع مبل ایتدره سن تاکه شمسک شعاعی هدفه علیا تکه
دیکنده واقع اوله هدفه سفلی تکه دیکنده جهتده واکر شمسک
اول وقتده شعاعی یوقدر سن شمسک وجه نظرایله هدفه تکه
دیکنده اول وقتده ضبط ارتفاع اوزرینه اولور دار ارتفاع
عدد ثانی ایله اول قوله جهتده مشرق ومغرب جهتنده
اولور وبو یخلین اولور ارتفاع کواکب وغیرلری حکمی جبل بکه
وحرمه ومناره وهر بنا کبی دخی مرتفع اولور

مطلب

اول وقتده یعنی شعاعی بلکه جرم شمسک
بتعیین اقتضا ایلدکده کورنک برینی قیلسه
برینی آچه سنه فافهم

ومعلوم اوله که ارتفاع الذی لاحت له بلکه السدس
مری علامت السدس درجه شمس اوزریه آنه حکه خیطی
حرکت ایتدره سن تا که مری اول سمه کلدایزه کی اوزره
واقع اوله پس ایدی محفظ انه تحتنده نه مقدار واقع اوله پس
ارتفاع الذی لاحت له اولان اول مقدار در و بوده معلوم
اوله که ارتفاع الذی لاحت له بروج شمالیه ده اوندر جنوبیه
اولمز و اگر سن خیطی حرکت ایتدرسن تا که مری افق اوزره
واقع اولنجه دک ایدی سمت عدد ننه تحتنده نه
مقدار اولدیسه سنه مشرق اولان اولدر سنه
مغرب در حق بو تخلیص در از برکن **الباب الثالث**

مطلب

قوس نهارک نصفی بیانده در و دخی نصف اللیلک و حاصلک
قوسلری و نصف لیلک احوالری بیانده در و معلوم اوله که
موقیتک اصطلاحنده نصف نهارک حالا اول زمانده
عبارتدر که شمسک طلوعندن زواله وارنجه اولان مدته نهار
عبارتدر و دخی زواله غروب شمسه دک اولان مدته نهار
عبارتدر و قوس نهارک احوالنی بولمکدن حاصل مجموعی
اولان زمانه عبارتدر و دخی قوس تمام اللیل
اول زمانه عبارتدر که غروب شمسدن طلوع

شمسه

شمسه وارنجه اوک اولان زمانه عبارتدر
اگر سؤال اولنورسه که نهار ایله یوم بینده فرق
ندر الجواب یوم دیدوکمز صبح صادق ایله غروب
شمسه اوک اولان زمانه عبارتدر اما نهار قوس
نهارک مجموعندن کوندن کونه زیاده و کاه نقصان
ورز حاصل اولان زمانه عبارتدر ایدی شبانه روز
عموم و خصوص وارد ریوم اعم مطلقدر نهار اخص مطلقدر
و دخی نصف نهار مابینده و حفظ مشرق ایله مغرب
مابینده حاصل اولان مقدار نصف تعدیل و نصف مقنطره
دخی شمیه اولنور و بو بابده احوال مذکوره بیله نمک
طریق اولدر که سن مری درجه شمس اوزرنه واضع ایده
منطقه ده و خیطی نقل ایده سن تا که مری افق اوزرنه
واقع اوله پس ایدی خیط ایله نصف نهار مابینده
قوس ارتفاعدن نه واقع اولورسه آنی نصف نهار
دیرلر خط مشرق ایله خط مغرب مابینده اولان
مقدار هر نه یسه آنی نصف تعدیل دیرلر بو مذکور شمس
بروج جنوبیه ده اولورسه در

مطلب

اگر شمس بروج شمالیه ده اولورسه و برج ده نصف قطر یا نصف
اولسه سن اول وقتده مثل درجه شمس درجه سنک نظیری
اوزرینه وضع ایلیه یعنی منطقه جنوبیه درسک ضبطی
حرکت ایده سن تا کیم مرئی افق اوزرینه واقع اولنجه
مقداری ضبط ایله و خط مشرق و مغربه بیننده واقع قوس
ارتفاعدر هر نه یسه نصف قوس نهار اول مقدار اولورسن
اول وقتده شمس بروجه جنوبیه نده نصف قطر یا نصف قطر یا
و درجه جنوبیه بروجه جنوبیه نده نصف قطر یا نصف قطر یا
ایدوسن ایکی جهتدن حاصل اولورسه نصف قوس نهار اول
مقدار اولور و اگر بعده نصف قطر خط مشرق ایله خط مغرب
خارجه اولورسه کرک یا اول نصف قطر درجات قوس ارتفاعه
متصل اولسون و کرک ایسه مدار شمسک فوقنده اولسون
انک طریقی اولدرکه شمس مرئی افق اوزره وضع ایله خط مشرق
ایله خط مغرب خارجه اولمه اوزره بعدی شول مقدار که
ضبط ایله و خط مشرق و مغربه بیننده اولان اجزا قطر اول
مقدار قوس نهارک نصف قطریدر اولان اولدر و شول مقدار که قوس ارتفاع
درجاتندن ضبط ایله خط نصف نهار بیننده واقع اولان اجزا قطر اول

نصف

نصف قوس نهار اولنان اول مقدار در **القاعده**
تحقیقاسن یوز سکسان عددندن قوس نهارک نصفنی
نقصان ایله سن اول نه مانده نه مقدار باقی قالورسه
قوس نهارک نصف اولمقدار اولور و دخی سن قوس
اللیلک نصفنی یوز سکسان دن نقصان ایله سن هر نه
باقی قالورسه نصف قوس نهار اولمقدار اولور اول منوال
مذکور اوزره مطلق زیاده ایکیسنی کمال ایله قوس نهار
حاصل اولور و دخی قوس اللیلک نصفی اوزرینه
زیاده ایکیسنی بالتمام قوس اللیل حاصل اولور
و دخی قوس النهارک تمامنه اوچیوز التمشدن نقصان
ایدرسن باقی قالان قوس اللیل نامی حاصل اولور
و بالعکس سن قوس اللیلک تمامنه اوچیوز التمشدن
نقصان ایدرسن باقی قالان قوس نهارک تمامی حاصل اولور
و وقتکیم کیجه و کونز برابر اولدقده بیل و نهارک هر برنک
نصف طقسان درجه اولور ایدی مجموعی قوس النهار ایله
قوس اللیلک مجموعی اوچیوز التمش درجه حاصل اولور
که تمام یکرمی دورت ساعت مجموعه حاصل اولور

و وقتی معلوم اولمه که نصف شمالی جنوبی اولور اگر میل
جنوبی ایسه و اگر میل شمالی اولور ایسه نصف نهار میل
شمالی اولور و خیط ایله آخر قوسک جاینده نه مقدار
ایسه قوس نهارک نصف اول مقدار اولور قوس نهارک
نصفنی یوز سکسان درجه ایدرسک نصف قوس اصل
حاصل اولور سن هر بر بنک نصفنی تنصیف ایدرسک
هر بر بنک قوسی حاصل حاصل اولور والله اعلم بالصواب

الباب السابع فلکده دایره موقتیه نک اوبجیدر معلوم
اولمه که دایره کچن زمانلر اویله در اول اوله که طلوع زمان
آرنه مقدار اولور آنک فضل دایره دیرلر و اگر ارتفاع
اویله در که عکسی اولور ایسه کچن زمانه فضل دایره دیرلر و طلوع
زمانه دایره دیرلر الی اصل ارتفاع اویله در که اول طلوع دایره
دایره دیرلر طلوع مقدار فضل دایره دیرلر عکسی اولور
عکسی اولور یعنی کچن مقدار فضل دایره دیرلر عکسی اولور
دایره دیرلر بو مقام بویله معلوم اوله که بدر

اول ع

و وقتی ارتفاع مذکور هر بر بولور که سن ارتفاع شمسی
نصف ایلدک اول ارتفاع حفظ ایله و بر درجه شمسی اوزره
وضع ایله نزدیک منطقه اوزره و وقتی خیط مثل ایده سک
تا که بیم جزئی آخر [illegible] منتظره محفوظ اولان ارتفاع
مثلی واقع اولنجیه دک بکلیسن ایدی شول مقدار که بیم اجزا ارتفاع
خط نصف نهار ایله خیط جاینده واقع اولدی اول مقدار
فضل دایره شمسی بلاد الزواله واقع اولان درسن
اول فضل دایره مذکور نصف قوس نهار نصف ایدرسک
باقی قلانه دایره دیرلر اگر زوالدن اول اولور ایسه
اگر سن زوالدن صکره اولور سن کی یوقاروده شمالیه ده
اشلدوکلاکی اشله ایدی قوس الارتفاع درجاتنک
خط جاینده و خیط جاینده اولان مقدار ایسه
فضل دایره غربی اولان اولدرسن اول مقدار فضل دایره
قوس نهارک نصفندن اخراج ایله شول باقی قلان مقدار
دایره اولان اولدر اول مقدار غروبه باقی قلان اولدر
شول حالده بروج جنوبیه ده جاریدر

اول ع

اگر شمس بروج شمالیه ده اولورسه و ربعده فضله مرکوز
اولورسه سن مرکزی ارتفاع شمسک وضع اوزرینه
اجرا ایتمشلرایدی وضع ایله بسط ایدیلن خط مشرق
و مغرب دائره سی اولورسه شمول مقدار قوس
ارتفاع درجاتندن خط نصف نهار ایله اجرا ایتمشلر
ایله بیله فضله دائره شرقی اولان اولدراکن زوالدن
قول اولورسن و اگر سن زوالدن صکره عمل ایله سک
یوقاروده عمل ایتدک و مکلف عمل ایله دوق شول مذکوره
محتاج اولمازسن الا ارتفاع اقل اولوب فضله دائره طلق
زیاده اولورسه بروج شمالیه ده اولوب و مکلف ایکن
ارتفاع اولورسه حقه و اگر نصف فضله ربعده یا زیاده اولسه
و افعال دائره مقطوعه اولورسه و بونجه مقطعات تعظیم اعتبار
عندنده مقطوعه اولورسه و حال بوکه مرکزنک وضع مقطعات
اوزرینه موضوع اولدیغه ارتفاع کندویه قبل اولوب
ایچون مقطعات جنوبیه انجکیم مقطعات شمالیه انجکیم
دیو تمییز نصف فضله تمیز اولدیغی کبی افق فضله
ربعده یا زیاده بن قصد ایدرم پس ایدی
شمول مقدار کز مشرق اعتبار ایتمیشلر

و مقدار جزی بابنده حاصل اولان مقدار ده ایسه اول
وقتده عملک طریق شول مقطعات ایله سن مرکزی شمسک
درجه سنک نظیری اوزرینه وضع ایله منطقه جنوبیه
و قطبی سن قطب ایله حتی مرکزی مقطعات جنوبیه ده ارتفاع
ارتفاع مثل اوزرینه واقع اولنجه دک پس ایدیلان شمول
مقدار که خیط کسدی قوس ارتفاع عمل اولنمق درجاتندن
سن اول عملک طلق اوزرینه زیاده ایله شمول ایتمش
که بالغ اولدی فضله دائره اولان اولدرسن فضله دائره
نصفها ایله نصف قوسدن شمول ایتمش که باقی قالدی
اول مقدار اولان دائره در کرک ایسه ارتفاع
شمسی اوسون عزنه اولسون مثل حلکنه اولان ایکنده
ارتفاع الدیغی اگر کوره مقطعات صغیره و مرکزی منطقه
جنوبیه ده اولان یکی مقداری اوزرینه وضع ایدیلوب
بعده مرکزی [illegible] قالدرلسه ازال ایدیلوب
شمسک نظیری اوزرینه وضع ایدیلوب اگر کوره
سن ارتفاع گرنه ایسه معلوم اولور فالکم
و دخی حاصل اولان جنوبیه مشرق اعتبار ایتمشلر
بابنده و مدار سرطان بابنده سطح ربعده نصف
اولدوبی حالده و حاصل اول که مقطعات جنوبیه

افق جنوبیه او ستاره یا زیر او ابعد ای بود قوس
بود تا ارتفاع عمل او لذ بعد عمل او بود اگر منظر
افق شمالیه مرسوم ایست و جهت مذکوره نیک
جیب سیله لیک تو حدر و اسکه مری در جنوب
شمالی نظیر ست او زینه نقل ما نسبت احتیاج
او بعد بعد بیجه

الباب الثامن در جهت

شمالی بیلی معرفة بیا نسبه او بجید رمیلک بهی منظر
ند او بیدر ابعدی آنک طریقی مری سن وقت ایله منظر
درجه ست او زینه اند ز صکه سن جنبلی نصف نهار
خطی او زینه نقل مقدار که مدار جل ابعد میزانه ما بینده
و دخی مری بینده حاصلدر اجزا منظر انه او بجی اولیق حاصل
درجه شمالی میلی اولان اول مقدار در و دخی شو عملک صحتنه
میل طرفنده درجه شمالی ستوانه ابعد رمیل طرفنده اما
جهة ابعد سن نظر ابعد اگر مری مدار جل و میزانه بین ابعد در اگر
ما بینده او لور بس ابعد ما اول دقتده میل شمالی او لور
و اگر مدار جل و میزانه بین ابعد و مدار جل بینده مری واقع
او لور سه اول زمانده میل جنوبی او لور و اگر مری مدار جل
و میزانه او زینه واقع او لور سه اول زمانده میل
بولنه راول حالتده مدار جل و میزانه غایت ارتفاعی

راس جل

راس جل و میزانه ارتفاعی عمل غایتیدر سن اول غایتی
که قوس فوق طلوز درجه در فوق طلوز طلق نه ز اول
ایله ما عرض بعد فوق بر در دیو نظر اولدی مطلوب حاصل
اولدی و معلوم اولدی که شول بخش که سمو نه ز مری کشنده
واقع اولدی سمت اولان اولدر اول سمتک جهتی جنوبیدر
اگر میل جنوبی ایسه یا خود شمالی اولور سه اگر ارتفاع عمل
ارتفاع آخر ایسه قوس اکثر اولور سه اگر زیاده اولان ایسه
شمالیدر و الله اعلم بالصواب

الباب التاسع

هر کونده شمالی ارتفاعی غایة هر وقتی بیانده او بجیدر
سن مری درجه شمالی او زینه منطقه ده و دخی ایله انه صکه
خیطی نصف نهار که خط او زینه نقل ایله ابعد که شول
مقدار که مری اجزا منظر انه نه سه اول کونده ارتفاع
شمالی غایة اولان اول مقدار در قوس دائره نصف نهار مرکز
شمالی یا خود کواکب دخی افق اول مقدار اولور اول مقدار
غایة ارتفاع دیه بر زیرا شمس افق مشرقنه آز زیاده
قالمز حتی نصف نهار که خط او زینه واقع اولور غایة ارتفاع
اول مقدار اولور انه صکه شمس اشتغال ایله بشکر اول زمان
اذان ظهر که وقت اولور فتدبر

الباب العاشر

ارتفاع شمالی غایة موضع بیانسده در عرض بلدک تمام طرفنده
حساب ایله هر کونده و هر وقتده ایدی آنک طریقی بسی
میل جزئی عرض بلدک سمتی اوزرینه شمالیده و دونی میل جزئی
جنوبیده نقصان ایله اول وقتده میلغی غایة ارتفاعی عدد
هر وقتده مثلا ثور برجنک اولنده بلد قسطنطینیده عرض بلد
ماورینی قوزیدر و دانک سمتی مط در یعنی قوز طقوزدر
مجموعی طققندر بسی اول ثورک میلغی زیاده ایله یعنی یب
اون آنک مط نقصانی حاصل اولور بسی یعنی آلتمش بر درجه
ایدی غایة ارتفاعی شمالی اول ثورک بسی درجه در یعنی
آلتمش بر درجه در و مثلا عقربک اولنده بلدة مذکوره
عرض بلدک سمتی مط یعنی قوز طققندر قوز طقوزدن
اول عقربک میلغی طرح ایله یعنی یب اون آنک مط دن
یعنی قوز طقوزدن باقی قلان قرق یعنی اون توزیدی درجه
باقی قالدی ایدی اول عقربک اول غایة ارتفاعی
بسی درجه قالدی

الباب الحادی عشر غایة ارتفاعک
معرفتی بیانندهدر

اولیدر دونی عرض بلدی مجموعی بیانندهدر میل طرفنده زوال وقتنده رصد ایله

ایله

ایله بسی میل جزئی عرض اوزرینه یعنی طققنی اوزرینه
شمالی طرفنده زیاده ایله و دونی بسی اول میل
جزئی طققندن نقصان ایله جنوب طرفنده
بسی ایدی میلغی هر نه ایسه غایة ارتفاعی و دونی
عرض بلد مجموعی اولمشی اولور و دونی بسی
اول مجموعدن عرض بلدی اسقاط ایله قالان باقی
قلنه غایة ارتفاعی مثلا اگر میل جزئی اون اولور
بسی اول اون عددی طققن اون اوزرینه زیاده
ایله قرق بر عدد اولور و عرض بلد اول یوز دن
قرق بر اولور و غایة ارتفاعی آلتمش طققندن
اولور و بسی اول غیر قوزی بوقاقی بسی ایله
و اگر بسی غایة ارتفاعی زوال وقتنده رصد
بولنور بسی اول غایة مجموعدن اسقاط ایله
عرض بلد باقی قالور و بسی عرض بلدی غایة
اوزرینه زیاده ایله بسی ایدی بوقاقی بسی ایله
و دونی طققنی بنیده میل جزئی اولیدر
اولور تمام غایة دقیق اولدی آب میل

الباب الثاني عشر

عرض بلد که تنبیه او بجیب را که دیگر شکور
عرض بلد ندر دیو شوآل او کوره جوابنده سن دی اولدوغک بلد
هر نه ایسه خط استوادن بعد ندن عبارتدر یعنی دنیانک
اورته سندن عبارتدر ایدی بو عرض بلدک بلکه طریق اولدرکه
غایة ارتفاعی رصد ایله یا غیر کبی ایله تحصیل ایدوب اول غایتی
ارتفاعی علت ندن طرح ایده سن باقی قالور سه عرض بلد اولان اول
اولدر اول مقدار در اگر میل جنوبی بوده اولمق جنوبی اولدر یا خود جنوبی
اولمق وار جنوبی بوده اولمق وار اگر شمالی اولدر سه اولور سه اول وقتده
میل جزئی غایة ارتفاع علتک جمعندن زیاده ایدوب اولمق معلوم
اولدرکه غایة ارتفاع علتک جزئی غایة ارتفاع علتک مافوق دیگر مثل
غایة ارتفاع الشمس درجه اولسه غایة ارتفاع علتک جزئی اولور
نیز ارتفاع علتک اگر زیاده ایدی میل جزئی طرح ایدوب باقی قالور سه
عرض بلد اول مقدار در اگر میل جنوبی جنوبی اولور سه میل جزئی غایة ارتفاع
عرض بلد اول مقدار در یوقتم نوبیل جنوبی اولور
والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

مطلب

الباب الثالث عشر

ظل بلکه موقف جانده
او بجیب رقش قاعدت دیلرسن و دخی ظل بلکه بیانده
او بجیب رقش ارتفاع مراد ایدرسن معلوم اولدرکه تحقیق
هر برنی منده ظل ایکی قسمدر بری ظل مبسوط دیر بری
منکوس دیر پس ایدی ظل مبسوط بر یوزنده قایم اولمان
شیئک کوبکه سندن عبارتدر دیرک دیوار و غیر اگر
کوبکه لری شیئدر و بو ظل مبسوط ارتفاع زیاده اولدقجه
ظل نقصان اولور و بعده مذکور اولمان اولور و بر شیئ
ظل منکوس در و بو ظل ارتفاع زیاده اولدقجه ظل دخی
زیاده اولور و بو ظل اگر زیاده یوقدر و اگر ظل مبسوط
اولمز ایکی منتهم اولور سه آنی ظل اصابع شمیه اولنور
و اگر آنی اجزا یه ویا خود آنی جزء ثلثی جزء جزء
یدی جزء تا عشره منتهم اولور سه آنی ظل اقدام دیرلر
ظل ارتفاع عن قدر بشم ارتفاع اوزره کلور سه اولمق
هر شیئک کوبکه یا کندی مثلی اولور و اگر بر اولمان اولمق
اولور سه هر شیئک ارتفاع اول مقدار اولور

مثل قدس ارتفاعدن قرق بشنجی ارتفاع اوزره کلور سه ظلدن زیاده کلور
اولمز ایکی ظل اولور پس ایدی اول زمانده هر شیئک کوبکه سنی
بیلمز اندن کلور سه اول شیئک کوبکه سی اول مقدار اولور
آنی ظل اصابع شمیه اولنور

رسیده

اولوقنده

و معلوم اولدرکه هر کسنک کندی جیلوه ایاغی بیرنجی آیاق
کلور سه اولمق دمکدر بوبی و قدم ماتمی اول مقدار اولور
آنی ظل اقدام شمیه اولنور

واما المنكوس پس ابتدای ظل منکوس منقسم اولست از آن قسمت
قسمت اولور و اول ظل منکوس ابتدا میشود از جزء التحیه اولنور و اگر
ظل مرسوم آنکه بلندیسه کتابا اول ظل اصابه بیدر بجزء اقدامیدر
بوخه اجزاء بیدر پس اول سن الاحی طلب ضبطی قوس ارتفاعدن قوس
بیشی درجه اولور زیرا وضع ایلدیکمز منکوس نظر ایله ضبط
قوس ظل اجزاسنی مقدار کسدیکمز ظل قائمه اولانی اول مقدار در
اعمدر که اول ظل مرسوم مبسوط اولسون اگر که منکوس
اولسون بو قاعده لازمه دکلدر محض خاطرده منقش اولسون
و مراد ایدرسه قوس ظل بلکه ایکی طلب ارتفاع مراد ایدرسن
سن اول ضبطی اول قوس ارتفاعدن وضع ایلدیکاوده منکوس
نظر ایدیکاول ضبطی اجزاء قوس ظلدن اول ارتفاع ایچون
نه کسدیسه اگر ظل آنکه وضع اولندیسه اگر ظل مبسوط
مرسوم اولندیسه یا خود ظل منکوس مرسوم اولندیسه آنکه
کوره عمل اولنه پس ابتدا ارتفاعدن ظل معلوم اولیلنجه
طلبدن ارتفاع معلوم اولور بو تفتیش قاعده ایله

معلوم اولدیکه ظلدن ارتفاع دیمکدن مقصد اولدیکه
ظل معلومدن ارتفاع مجهولدر مثلا ظل مبسوط اولدیکه
اولسه اول وقتده قوس ارتفاعمز قوس بیشی درجه
اولور و اگر عکسنده ارتفاع معلوم اولوب ظل مجهول
اولورسه ارتفاع قوس درجه اولدقده اول وقتده
ظل مبسوط اولدیکه درجه اولور هر بیشلکه قاعده قدر
اولمق وقتی علی هذا **الباب الرابع عشر** زوال سمتک
معرفتی بیان ایدر یعنی زوال سمتک بیانندهدر
قوس سمتک معنی مراد ایدرسک سن ضبطی وضع ایله قوس ارتفاعه
سمتک اولدیکی کونک غایه ارتفاعی اوزرینه کتوره اول ظل
مبسوط اولسون اگر که منکوس اولسون و اگر بعده ایچون
ظل مبسوط اولوب ظل منکوس اولمازایسه و سن ظل منکوس
بلکه مراد ایدرسن غایه ارتفاع ظلدن نقصان ایله
و سن اولوقتده ضبطی ظلدن نه باقی قالورسه ظل منکوس
ظل منکوس اول مقدار قدر اظل مبسوط صاحب وقتده غایه الغایه
اوزره اولور کونشی تا تقدیکه ظل مبسوط آز اولور اما ظل منکوس
ظل مبسوط منی تقدیر زیرا کونشی تا تقدقده ظل زیاده اولور
هر مرتبه زیاده اولور که اولیه وقتده ظل منکوس مرکز غایه
نزول ایدر تا ایم **والقاعدة** طلب بی آخر ایله تحقیق
ارتفاع که ظل مبسوط اولدیکه اول ارتفاعه منظل مبسوط

مطلب

مثلا ظل مبسوط دوردیچی اولدقده زوال وقتده ظل منکوس
اول وقتده اوتوز اوچ درجه اولور زیرا اولوقتده ظل مبسوط
دوردیچی اولدقده غایه ارتفاعه تمام بیشی درجه اولور بو غایه
ارتفاعی طلب ایلدیکمز اخراج ایلدیکمز بعد بس مرکز ظل مبسوط اوتوز
درجه کسمش اولور ظل مبسوط ظل منکوس بلکه اولدیکی اول زمانده
ظل منکوسلر تمام ایکی قاعده ایله و ثلاثه اربعا و اخیر اولور

اولا اولدر ظل منکوس اولیجی اولدر یعنی حالده
بو کلام مکلا حاصل تحقیق ظل مبسوط هر ارتفاعی ایچون
بعینه اول ارتفاعک تمامنک ظل منکوسیدر و انک عکسی
هر ارتفاعی که ظل منکوسی اولا اول ارتفاعک تمامنک
ظلی اولا اولور مبسوط اولیجی اولدر یعنی حالده یعنی دیمک
اولور که تحقیق ظل منکوسی هر ارتفاعی ایچون اولا ارتفاعک
تمامنک ظل مبسوط اولا اولور و مبسوطک قوتلری تمام
ظل مبسوط آنکن ایله مراد طلق نه وارلیجه دکل اولا
اولدر مثلا ارتفاع و تمام ارتفاع دینلور
آنکن ایله مراد اولا اول ارتفاعی طلق نه
مقصدا اولمقدر طلق نه نه یانی قالور آنکن
عندنده تمام ارتفاع شمیه اولنور و بنه کیم
ظل ارتفاعی چیقرد دکلاکی کز آنکن مراد ایله دکلا
ارتفاعک ظلنی استخراج ایتمش اولورسن بنه کیم تحدیدی

مثلا قوس ارتفاعده فرق ارتفاع اسمی قوسی
ارتفاع عمرک ظل مبسوطده اوزنلیغی درجه حاصل
اولدی اول اوزنلیغی تمام ظلنده اخراج ایلدیکن
ظل منکوسده اوزنلیغی سکز درجه حاصل اولدی عمرک
بو حالده قیاس ایله

ضدیه

الباب الخامس عشر

ظل عصرک معرفتی بیانده
و دخی ارتفاع عصرک بیانده در سن زوال مبسوطک
و یا خود ظل منکوسک ظلنی حفظ ایله باب سابقده
معلوم اولدی و دخی اول ظل اوزنیه برقاعده

یعنی

یعنی برقاعده طول کراو ایکی اولور اول وقتده هر بیلمش
کوکی کندوق منکوس مقدارک اولور قچ درجه بالغ اولور سن
ظل وقت عصرک اول مقدار اولور و دخی سن اول مقدار اوزرینه
ضبط وضع ایله و نظر ایله ضبط قوسی ارتفاعی نه قدر کسدیسه
وقت عصر اشکار ارتفاعی اول مقدار اولور بو دیدیکمز
امام مالک و امام شافعی و امام مالک و امام ابی یوسف و امام
محمد حضرتلری عندنده که عصر اول تعبیر اولنور و اگر سن
ظل زوال ایکی قاعده یعنی بر درد اوزرینه زیاده
ایدرسن مبسوط اولسه منکوس اولسه بو کرده نه مقدار
بالغ اولورسه وقت عصر ایکن وقتی اول مقدار اولور
و دخی سن ضبط اول مقدار اوزرینه وضع ایله
و نظر ایله قوسی ارتفاعی عندنده اجزا نه نه کسدیسه
وقت عصر ایکن ده شکل ارتفاعی اول مقدار
اولور بو دیدیکمز امام اعظم و حضرتلری و قدم تعالی
بیان ایتدیلر و سن حضرتلری نه شرح واجب عندنده

وامام احمد بن حنبل

مطلب

الباب السادس عشر

وقت عصرک اولنکه ارتفاعی
بلدنکه بیانده در و دخی عصر ایله ظهرک فرقنی بیانده در و دخی
عصر ایله مغرب بیانده اولا مقدار بیانده در مقنطرات اوزرینه
مرسوم اولان قوس عصرک طرفنده در اول کسر ایچون چیقار
مرسوم درجه شمسی اوزرینه وضع ایله و دخی سن ضبط ایله

حتی مری قوس عصر که او زریه واقع او تجیه و که حتی
عصر که او زریه او لورسه او سور عصر اول
قوس او زریه واقع او لورسه بود مگر اما بین
قول او زرده مشهور حتی بود که او زریه در
قوس عصر نماز او زریه واقع او لورسه امام اعظم
قوله بود و در ایشان قول بود قول او زریه در
فروعه مذکور و در بعضی مری اجزا او مقطرانه نه
قطع ایدرسه وقت عصر که اولا اولا اول مقدار در
و ضبط ایله حفظ نصف نهار قوس ارتفاعه اولا
مقدار حرنه ایسه ظهر ایله عصر مابینده اول مقدار در
و فرض ایدوب عمر مقدار اول وقت عصر اولا اولا
و وقتی سن اول مقداری قوس نهار که نصفنده
نقصانی ایله عصر ایله مغرب مابینده اولا اول مقدار در
والله اعلم بالصواب

الباب السابع عشر

اوقاته منسوب اولا عصر که قوس اولا اولا ارتفاع
بیانده در فرض بس درجه او زریه تقسیم او کنمش در
وسن عصر و وقتی سن ضبط غایه ارتفاع او زریه
قوس ارتفاع ایدنه اجزا ایدنه و بعا کور
شول مقدار که قوس عصر که اجزا ایدنه ارتفاع
تابه اول مقدار عصر که او کنده قوس ارتفاع

اول

اول مقدار در بعد عصر که قوس ارتفاع

الباب الثامن عشر

ظهر ایله عصر که مابینده
اولا اولا در معرفه بیانده او تجیه و وقتی عصر ایله مغرب
مابینده اولا اولا مقداری بیلنده وقت عصر که اوطارنا
طرفنده و وقتی ازنا اکتساب وقت عصر که شکل
ارتفاع بیل نه کیم سایه نوده معلوم اولدی و وقتی اول
مقداری حفظ ایله و کرک زریه سن او زریه وضع
ایله حتی مری مقطرانده ارتفاع محفوظ منلی او زریه
واقع او تجیه و که بس ایدی اول مقداری که ضبط ایله حفظ
نهار مابینده قوس ارتفاع اجزا ایدنه اول مقدار
ظهر نه ایسه عصر ایله ظهر که مابینده و ایلا اولا اول
مقدار در و وقتی سن اول مقداری قوس نهار که نصفنده
نقصانی ایله نه بلا نه ایسه عصر ایله مغرب مابینده

الباب التاسع عشر

و ایش اولا اول مقدار او لورسه
قرمزی اولا اولا مغرب بلکه مابینده او تجیه و وقتی
قرمزی اولا اولا مغرب بلکه مابینده در ایکنک
قوسنک نصف دخی بلکه مابینده در ایکنک
قوسنک ظرفنده و متعلقات ظرفنده بلکه بلکه مابینده
او تجیه قوسنک غیر بلا ایله اولا النصف ایکنک قوسنک
تجیه مغرب افقنده عارض اولا قرمزیدا عبارتدر
شمس باندکه مکه بوندکورا ماین عندنده در و وقتی
مغرب اولا اولا بود بس ایدی شفقک حقیقه کی شمسک
غیبوبتیله شفقک مابینده حاصل اولا اولا مقداری
عبارتدر قرمزی اولا اولا افق مشرقده عارض اولان

باضافه عبارتند و دخل بوندرک استخراج جنگ طریق
بود که هر یک از قوسهای حاصله از اقسام سیر
درجه شمس و اوزرینه و ضم ایله و حفظ ثقل ایله
جمع میل شفقلک قوسی اوزرینه واقع اولنجه دک
پس ایله حفظ ایله حفظ مشرق و مغرب ماینده
اولان مقدار هر نه یسه معرفه قوس ارتفاع عنک
درجه سنه حصه شفق اول مقدار دخی عبارتدر
و دخی مذکور شمسه درجه سی اوزرینه پس ایله
میل وضع ایله قوس مجری اوزرینه پس ایله
شمول مقدار که حفظ ایله و حفظ مشرق ایله مغرب
ماینده واقع اولور یسه قوس ارتفاع عنک حصه
ماینده دخی آنده عبارتدر و بو مذکور قوس مجری طرفنه
مجری دیه و مغربه شفقلک قوس عندنده واقع اولور
حفظ مشرق و مغربه نصف نهار مرسومه اولدیسه سنی میل
واقع قوس حفظ نصف نهار مرسومه اولدیسه سنی میل
درجه شمس اوزرینه وضع ایله قوس مجری اوزرینه بنکیم سنت ایله اول
مقدار هر نه یسه حصه مجری اولانلر اولورسا مجری ایله شفق قوسلرنه
عنصر ایله مقتضی اتدن بلکه مراد ایدرسه اول و قیده مقتضی اولانلر
مرتبه درجه شمس اوزرینه وضع ایله و دخی مجری اوزرینه مقتضی
اوزرینه نقل ایدوب حفظ ایله حفظ مشرق و مغرب ماینده
قوس ارتفاع درجه سنه هر نه یسه واقع اولدیسه بروج
شمالیه نصف قوس نهار عدد ارتفاع نقصان ایله و دخی
شمالیه بروج جنوبیه ایسه قوس نهار نصف تعدیل
نهار ایله زیاده و نقصان اتدن حکم هر نه واقع و حاصل

نظیری اوزرینه

اولنایسه

اولنایسه حصه شفق اولانلر اول مقدار ریه
و اگر شمس قبل ایله میزانده اولدیسه شمول مقدار
که حفظ ایله حفظ مشرق و مغرب ماینده قوس ارتفاع
نه واقع اولور یسه حصه شفق اولانلر اول مقدار دخی
و دخی بو بحکمیدر سایر میل حکم درجه شمس اوزرینه
وضع ایله اندن حکم کیرو کچی که نظیری اوزرینه
نقل ایله تا که مرسوم اولان مقدار درجه اوزرینه قوس
ارتفاع عدد واقع اولنجه دک ایدیسه شمول مقدار که حفظ ایله
حفظ مشرق و مغرب ماینده واقع اوله قوس ارتفاع عنک
اجزاسنه پس اول و قیده نصف تعدیل الدوغنک درجه ارتفاع
نقصان ایله اگر شمسه درجه شمالیه ایسه و اگر شمسی و دخی
جنوبیه ایسه الدوغنک درجه نصف تعدیل زیاده ایله
زیاده و نقصان اتدن حکم هر نه یسه حصه مقدار
حاصل اولور و اگر شمس قبل ایله میزانده اولدیسه
کچمیه که حفظ ایله حفظ مشرق و مغرب ماینده هر نه یسه
حصه مجری اولانلر مقدار اول اولور والله اعلم بالصواب

قوس ارتفاع عنک درجه اندن

الباب الحادی عشر

رصد ایله زوال و قبله سنه اجتهاد طریق بود که
جهات اربعه نک معرفتی بنده در ایدی بو اجتهاد طریق بود که شمس
ارتفاع اولدیسه منظر اول اکه شمس ایده نصف نهار کنار اوزرینه واقع
اوله اندن حکم کز بوده رقمان بیچ جوب چوب بیچ ایله کنار ایله
حفظ ایله حفظ نهار اوزرینه بوسته حکم بو حفظ شمسی بیچ طول اوزرینه واقع
اوله بو بیله اوله قبله سنی اولدیغی اولدیغی اولدیغی
حفظ مشرق و مغرب و حفظ نصف نهار مرسومه اولدیغی اولدیغی
اولور بو بیله

مسئله

معرفت حضرت بنک و اگر شمس قبل ایله میزانده اولدیسه شمول مقدار که حفظ ایله
حفظ مشرق و مغرب ماینده اولدیسه حصه مقتضی اولانلر اولنجه دک اگر حصه
تفصیلی بودر که نقطه قبل میزانک اوزرینده مجری قوندوغنده حکم
شفق مراد اولنور یسه مقتضی اتدن اونا بدل مقتضی اوزرینه مجری وضع
اولنور اندن حکم قوس ارتفاع عنک اولنجه دک حصه مقتضی اولانلر
اول مقدار اولور و اگر حصه قبله بنک مراد اولنور یسه اول مطلوب
مقتضی اوزرینه مجری وضع اولنمانه حکم قوس ارتفاع عنک اولنجه دک
اولدیسه حصه مقتضی اولانلر اول مقدار در بو بیله تفصیل اولنمادر والله اعلم
الحمد لله علی الصواب والصلوة علی نبیه صاحب الکتاب

الباب الحادی والعشرون

در معرفت اربعه که
اجزاء فلک موقع یابنده او بجهت در دانستن
جهت به طریقه سهل ای طالب طلب شرق و اوزرینه
تخته یی وضع ایلیم و در اول دائره اولوب اوزرینه
هر دائره رسم ایلیه و بوده دائره دائره
جهت یه تسمیه
اولنور و در حق

سن اول دائره نک مرکزی اوزرینه
هر مقیاس نصب ایله بو شرط ایله که اول
مقیاس غایة الغایة طلب اولوب اغوجاق
اوزرینه اولمیه و اول مقیاس طولنک دائره
نک قطر نک ربعی اوله و در حق قطر شمول خط
مستقیمدن عبارتدر که دائره تنصف ایلیه

و در حق

و در حق مقیاسلک طرف اسفل غلیظ مستوی اول و ترک
طرف علوی سی یعنی مقیاسک بشنجی انجه اوله اکنک
دائره نک منتهی اوله و در حق بعدیکه مقیاس اجسام
ثقیله دن اوله تا هم برکانه ثابت اولوب
حرکت ایتمیه بقدر بنا بلنیشدیر و یا خود خیزیدن اوله
و انک قیاس بلنه انک بعد راسیه او در نقطه دن اوله
محیط دائره دن مساوی اوله اندن حکمه مقیاسک
سفلک وسطی برکا رابله اطراف اوزرینه مستوی
اوله و اول وسطی دیکنک اوله اندن حکمه دیکنک
اورته سنده دیک اکنک قطعه و در حق دیک طرف آخر
هر اکنه دائره نک مرکزندن تا که ظل قرشیسه و در حق مقیاس
ظلک اوایل نهارده دائره دن خارجه اوله زیرا ظل آزر
آزر افقدن بشک ارتفاع بسبب که حق ظل دائره یه واصل اولور
نصف نهاردن اول مغربه دیل ایلیه پس ایدیسن
شمس دائره اوزرینه واصل اولدقده سن اول وقتده نقطه ایله علامت
ولنه ایله محیط دائره دن بعد ظل الظل اوزرینه اول نقطه یه مدخل
انظلا و بو تسمیه اولنور اندن حکمه اول ظل آزر آزر نقصان اولور
حتی نصف نهارک ثانیه وارنجه دک و اول ظله دن آزدال دیو
تسمیه اولنور اندن حکمه اول ظل شمسلا انجه طبیعیه زیاده اولور
آزر آزر تا که اول ظل نصف نهارده مشرق دیل ایلیه و واصل اولور
پس بدایه دائره یه واصل اولدقده سن علامت له نقطه ایله
مخرج ظل اوزرینه محیط دائره دن و بو نقطه یه مخرج ظل دیو تسمیه
اولنور پس ایدیسن مخرج ظلک شعاع نقطه مشرقه ظلک تسمیه
نقطه مغربه پس قوس تنصیف اولنور اجکیلی قوسک مرکزی ظلک باشنده

مطلب سمت قبله

شمس مرتفع اولدقده سمت قبله به واقع اولمسی اولور
شرقی الله تع ایدی شول کیمسنه که اول وقتده شمسه
توجه ایله قبله توجه اتمش اولور و بو تحقیق در
هر شهرک کوکه سی منتصف اولمه مستقیم اولسه سمت قبله
اوزرینده واقع اولور تمام

الباب الثالث

والعشرون طریق آخر فی احوال وجدان القبلة

شمس مری درجه شمس اوزرینه وضع ایله وضع طریقی ایله
حقه مری قوسی سمت اوزرینه واقع اولمه شول نسنه که ضبط قوسی
ارتفاعنک اولندی نه مقدار کسدیسه اول کونده سمت قبله اول
مقدار اولور و اول ارتفاعی زواله اول اولور اگر یکه سنک
بلدتنده اطول اولورسه زواله حکم اولور اگر سنک
بلدتک یکه اطول اولورسه اگر سنک بلدتک ایله یکه سنک طولی
برابر اولورسه زوال عندنده اولور اگر سنک بلدتک یکه
ایدی سی اول کونده اول ارتفاع مقدار ایله مرتفع اولورسه
شمس قبله اوزرینه واقع اولور شول کیمسه که زوال عندنده کونش
توجه ایله قبله توجه اتمش اولور مصلوم اولدی که اشبو
عرض سادر یعنی فرق بر درجه در طولا اتمش یکه شرقی
الله تع لیکن عرض کاذر یعنی یکرمی بر درجه و طولا اتمش
بدیدر طرز اخر اگر دیلسه سمت ارتفاع عندنده طرز
اخر ایله دیلسه مستوی ارضده اول استقامت ایله کوکبا که اول
دیدو حکم مقیاسنک کوکبک محاذیسنه اولور ایدی شول کیمسه که
اول مقیاسنک کوکبک اوزرینه توجه ایله قبله توجه
اتمش اولور شرقی الله الیوم الجمعه لیکن سمت قبله اولمق
شرطدر مثلا اعلی بشاوزره کلسه قبلهنی ولکنت زیاده

الباب الرابع والعشرون

الثالث والعشرون

[illegible]

بسایدی سمو تدر مری السنده نه مقدار واقع اولدیسه
شمدی قتله اول مقدار در **الباب الثالث والعشرون**
بیر بورنده اولان قایم طولی بلکه بانده دنا کر طولنه
وصول ایکن اولور سایدی بو نکه طریق اولدیکی سنه
حنظلی وقتی بشی اوزرینه قوس ارتفاعنه وضع ایله
آندن صکره سنه ششم وتاخیر ایله ❊ حیث که سنه هفتم
اول تشکیل باشنه کوره سنه بو شرطیله حنظلی اول
وقتی بشدیر اصل نقل اولنیه بعده سنه اول تشکیل
باشنه کوره هر عنده علامتلر بیرده قدیمی ماشنده
واول علامتلر اول تشکیل اصلنه اوکنه اوکنه اولجه سنه
ودخی انکله اوزرینه زیاده ایله سنه بصرکت ایله
قدیمکی مابینده اولجه وکنه تشکیل طولی اول
مقدار در **الباب الرابع والعشرون** هر تشکیل قایم
طولنک موضع مابینده وبیر وقتی قایم اولان تشکیل طولنه دیکر بیر بورنده
اولیکه طولنه طولنی اول ایله اول وقت مقدار اولدیسه دا کرکه اولان
مراد ایدر کنه اول تشکیل مقابلنه کتیره بورده اول تشکیل ارتفاعنی آلنیه
ارتفاع تشکیل ارتفاعنه ارتفاعنه اخر قایم طولنه کوتشن بولنه وقتنده اولدیسه
حال بوکه کوتشدن قایم طولنه کوره بیر تشکیل حکمنه بیلن اولان ارتفاعنه باقیلیه
مبسوطه اصلنه معلوم اولسون واکر حنظلی ایله آنی حکمنه اولیه طولنه
موضع مابینده اول تشکیل اعلا تشکیل ارتفاعنی افزون حنظلی واول تشکیل طولنه
بینده ودخی اول اولجه وکنه عدد اول ضرب ایدیلوب ایکیه قسمت واول تشکیل طولنه
ایله وکنه ❊ قسمت اوزرینه وقارنج اوزرینه زیاده ایله تشکیل بعد کوره ایله حنظلی
ارضی مابینده ارتفاعنه دخی شول کیمسنه که اول اولجه اول تشکیل ارتفاعی
طولنه اولان اولور الله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

الباب الخامس والعشرون

مثلا ارتفاعی عشر ایکی اولسه قلل بسه عشر اولور اولور
بو اولور عددی اولور ایکیه ضرب ایتدکن یوز یکرمی اولور
وقوف ایله بیرکه مثلا اولسه ❊ یوز اوتوز اولور
ایدی اول وقتنده قایم اولان تشکیل طولنه اولور
اولور وقس علیه غیره

بر بورنده قایم اولان تشکیل طولنک موضع مابینده اولجه
اکر کوتشه وصول ایکن اولور سه دخی مستقیم مابینده جبالک اعلاسنک
منتهی وجبالک غیر منتهی ودخی اول تشکیل طولنه جبالک اعلاسنک
ارضی مستوی اولور اول تشکیلک ارتفاعنه کوره اولان ارتفاعنی
قبل ایله ولی حفظ ایله بر ده تشکیل قدیمکی موضعنده علامتلر وظل
محفوظ اوزره بر اصبع زیاده ایله وسمت واحد اوزره
مقدم وتاخیر ایله وحال بوکه ظل اوزره ضبط شول
تغیر اولمیه تا کیم اول تشکیل اعلاسی کوره سنه قدر
مرور ایدیجی اولدیغی حالده وتشکیل قدیمی موضعی اوزره
علامتی ثانیه علامتلر وایکی علامت مابینده اولجه قتل
❊ مقیاس دیلرسه ومابین اولان ایکی عدد نه ضرب ایله
شول مقدار کرب ایله اولدی زیاده ایله تشکیل
بصرکت ایله ارضی مابینده بعده شول مقدار که حاصل
اولدی اول قایم اولان تشکیل طولنه اولان اول
مقدار در والله اعلم بالصواب والفلک المستقیم دائره
نصف نهار دخی عبارتدر هر بلده ومنطقه الفلک
المستقیم فلک ایله دور ایلیجی در مدار نهار
اجزاسنده شول افق اوزره که انکله ایچون عرض

ومطالع البلدية ماضي در عبارتدر نه مانند
حل باشكه طلوع زماند بر اشكه طلوعنه
واز تحيه وك ابعد كه بوكوره شمس او دور حل
او شك ابتدا سي ومطالع فلك ما تحيد
نه مانند عبارتدر تمت الرسالة في طرف
المغتنمات والصلوة على نبينا صاحب المعجزات
وعلى آله الذين اخذوا منه العلم والمعرفات

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله
محمد وعلى آله واصحابه وعترته اجمعين وبعد فان
هذه الرسالة في بيان رسوم الربع المقنطرة
مشتملا متضمنا على قواعد اللازمة النفيسة للطالب
الراغب في كل زمان وآن مستغنيا عن غيره بادنى
تامل

المقدمة في بيان الرسوم يعني رسمهاي با نقطه او بجدير
و بورسالهاي مقنطره ايله اوزره خطوط مشتمل اولمغين خالده
تا نصف اولنمشدر **الدائرة** اوكه مركز دائره شكل اولمشدر
آنده خطوط جريان ايدر آنك قطب دخي دائره
شكل شندر كه ربعك ايكي وجه اوزرينه ايكي طرفنده
مرور ايدر خاصه وقطعه دائره مركز ايلكنده جريان
واما الخطوط اول خطوط صغير ومركز ايلكنده جريان
ايدر ايكي رنكدن بيرنده يا خود قلابدر وعبرت
اول جسم ثقيل كه بنده يا خود اوزرينه اصيلور
اوله ارتفاع اخذ عندنده خطوط اوزرينه اصيلور
اول خطوطي اضطرابه واوينا مقدر منبع ايلمه
واما الهدفان سبع اوزرينه خط نصف النهار كرمشه
ايكي زائد اولان شكل دائره ايدي هدفه عليه مركز عنده
اولور هدفه سفلي آخر قوسك عنده اولور وكاهي هر سنه
بر رد ايدر ايكي ايدر كه بولوت وفسنده كوستك نورك هدفه
عليا دائره كروب هدفه سفليه وارودقي اول دكلدر
كواكب وقمر شمس كوريلور خفايا نظر اولمقين وفسنده

بعض رسمده هدفتان هدفتان دیو ایکی دائره کلمشدر
حاشیه در بو تعبیر اولکیدن اولمقدر

قوس عصر اكاني شكل قوس دائره فوق بشدر درجه نقسم
اولنور واول قوس قوس عصر اكاني دخي ذي اولور تحتنده اعداد
باز نمشدر عدد كه ابتدا سي خط مشرق ومغربه نزديك

قوس ارتفاع
دخي ذي اولور

قوس الارتفاع شكل قوسدر كه طلع اولوزينه تقسيم
اوله تمشدر ربعي محيط اولمشدر صاغندن صوله واربعه
سياه ايله ايجدجك سيله طلع اولنمشدر ودقي
صولندن صاغه واربعه قرمزي ايله كزنكدن ايجدجك سيله
باز كمشدر اقسام متوسطه ايله ابتدا سياه عدد اولنور
اندن حكه قرمزي عدد اولنور بو سيله معلوم اوله **خط**
وسط السما اول خط مستقيمدر كه مركز دائره خارج
آخر قوس ارتفاع عدد ايله اولنمشدر خط نصف النهار دخي تعبير
اولنور **خط مشرق ومغرب** شكل خطدر كه مركز دائره
اول قوس ارتفاع اوزرينه دكن چكلمشدر **اول الدرارات**
الانقلاب اوج قوسدر كه قوس ارتفاع ذي اولور آنك
مركزي مركز بولور آندن اعظمينه مدار جدي شمسيه اولنور
اوسطينه مدار حمل وميزان شمسيه اولنور اصغرينه مدار
سرطان شمسيه اولنور **الانقلابات** بر آلتي قوسدر
كه بر ربعه منقسم اولمشدر قوسدن بعضي مدار اعظمدن اخذ
وبعضي خط وسط سماوي جهتي مقنطره اتمك محلي بتمشدر
ايكنجي درجه به منتهي اولور **الافق** اول مقنطره اتمك خط شرقي
ومغربي ده تقاطع ايدر بر نقطه ده كه آنك نقطه مشرق ومغرب
دير **واما دائرة اول السموت** اول كه قوسدر سموت نامنك
نقطه مشرق اعتبار ايدر ودير سموت اولنور بعضي محيط
وآنك نهايتي سمت الراس نقطه سنك باشنه واريجه كلمشدر **السموت**
بر آلتي قوسدر كه مقنطره اتمك جدي سموتنك اولنه اتم سموت
دير اتم سموت دخي شمسي سمتدر نقطه مشرق ومغربه مرور
ايدر اتم سموت ايجرو سمت شمسيه دخي تعبير اولنور اولور
تشبيه اولنمشدر سموتنك طلع كنده اولان سمت
جنوبي دخي شمسيه اولنور طلع اولنه تقسيم اولنمشدر

مطلب

واما سمت الرأس اول نقطه داخلدر که منطبق اولان
قوسلرک اصغر سنه وتاک یانده منطبق اولان
اعداد اولان نهایتی یازلمشدر شمدی اول اعداد ایله و غیر
طق ایله درجه در واما منطقة فلک البروج
معلوم اولا که منطقه ایکیدر بری منطقه شمالیه
شمیه اولنور بری منطقه جنوبیه دیو شمیه اولنور
ایکیسی جهتدن قنکری محیط نقطه اعتدال ایله ذن یعنی
نقطه مشرق و مغرب دیر منطقه شمالیه
مدار سرطانه نهایت بولور منطقه جنوبیه
مدار جدیه نهایت بولور منطقه شمالیه صغری
شمیه اولنور و منطقه جنوبیه کبری
شمیه اولنور و مدار جدی کبری اولدوغندن
تقسیم اولنمشدر التمش درجه طق ایله درجه
بو منطقه تقسیم اول بر یک تقسیمه غ مدار سرطان
جنوبیه دیو شمیه لیه نکله شیدر و قوس علاقه انطباق
واما حفظ العصر اول بر خطدر که مدار سرطان ایله درجه
بنده در و بعض مغشطات و بعض سمیه مسجد
ایکی قوسدر قوس اولیه قوس عصر اول دیو شمیه اولنور
و قوس عصر ثانیه قوس عصر ثانی دیو شمیه اولنور دیو
معلوم اولا که منطقه اول عصر اول تعبیر اولنور و قوس اول
قوس اولنور عصر ثانی اعظم و هام اقدم
اولنور قوس الشفق والفجر قوس
ایکی خطدر بر بریه بکزر مدار سرطان

اخذ

اخذ اولنوب و مدار جدیه منتهی اولور و بعض
ربعلرده سمت قبله وضع ایدرلر مهم
الثالث اول قوسدر که خط وسط سماء اولندن بدایه
یا اولنوب قوس ارتفاع عنک اولنه وارتفاع الشمس قسم
تقسیم اولنمشدر بعض ربعلرده قوس سایل وضع
اولنور که مدار سرطانک اوستنده یانده فرق الشمس
درجه تقسیم اولنمشدر فصل اول اخذ ارتفاع عنک
اولنجی در اخذ ارتفاع عنک طریق بودر که سنک ربع
یا جزو ایکی ایله اخذ اولنمش فلکدر و بونک قسمنده سنا قدر
فلکدر بو مذکور اکر شمس مخلی اولور اکر شمس مخلی اولمازسه
سنی اول وقتده بولیت ایلیجنده اولان شمس طرفنه ربع
میل ایدوب بر کوزنی ایوب اوچنده بر کوزنی قیاسوب دقت
نظر ایله کوزنک طاغ نظر ایلکدر اندن حکره قوس ارتفاع عنک
اولندن مقدار سدیه اتاکوره عمل ایله کما لو فاعده کلیه یا
لیم ایله تتمه درجه شمسک رصد ایله بلکه یا شده در
برنک طبقی اولور رسن ارتفاع آیدی زواله قریب
تمم و تمام حکم جرمانکه ارتفاع الشمس نقصانه شروع
ایلیه ایدی ارتفاع ماخذ اعظم ارتفاع غایه اول
اولور اول کونده اندن حکره خیط وسط سماء به وضع
ایلیه سنی و مرئی علامتلرک منطبقلرنه اول مقدار غایه اوزره
اندن حکره منطقه اوزره نقل ایله کا بسی ایدی شول شیئی که مرئی
درجه منطقه نه موافق اولور اول کونده درجه شمس اول اولور
معلوم اولا که ارتفاع الکزی کاتب لر بلکه الرسنی ریاد
علامتلرک درجه مرئی اوزره اندن حکره خیط وکت
ایدرلر سنا که مرئی اول سعه تکلو دایره اوزره
واقع اول بسی ایدی منطقات نکنده مقدار واقع

اولدیسه ارتفاع الذی لا یعلمه له اولان اول
مقدار در بوده معلوم اولمه که ارتفاع الذی
لا یعلمه له بروج شمالیه ده اولور جنوبیه ده
اولمانه واگر سن جنوبیه دسک ایدرسن
تا که مرکز افقا اوزره واقع اولنجیه دک
ایدی سعدت عدد بجه تحتنده هر نه مقدار
واقع اولدیسه سن مشرق اولان اولدر

فصل ثانی

اش طرنبله شمس محلی و دخی قیطلو درجه شمس
اوزرینه وضع باشنده در سن ای طالب سنه
قیطلیه ذی تحتنی اولان زمانی بیل سنه قیطلیه
ملک تراوید زیک قیطلیک اصطلاحلرنده اعتبار اولنان
یکرمی سکز تجی کونندر عبارتدر زیرا آنلرک جمله
سنه باشی اولدر روحه کور اوزرینه سن زیاده
ایله سن ای بالتمام واو زیاده سن کور ایدا
واگر آیا بدر اوتوز کون تجی اولدیسه سن او تقدیر
کون بر شهر قیل و هر بر شهر ده بر تجی استکمال
ایله سن اول حکمدر بدا ایدیجی اولدر و غلک حالده
و دخی دخی اولسنلر آیا بدر باخ قلان شیئی بروجه
انجلیمی بروجه که نقصه بر الای درجه کردر
سن ایده سن او ایکی آی زیاده تجی اولور سن
هر تجی ایده سن او ایکی آی باقی قلان هر بر تجی ایجون
اوتوز بر کون قیل بو طرز ایله کونلر معلوم شمس
ادکشی اولور واگر عدد ایدرسک ایام دوکنور
شمس دوکندوکی برده در بو شرطیله که ابتدا عدد نقطه

مشرقدن

بوده معلوم اولمه که اهل اسلامک اصطلاحلرنده
سنه باشی محرم الحرامک ابتدا سیدر کونندر
اهل کفره اصطلاحلرنده سنه باشی مارتک
ابتدا سی کونندر قیطلیک اصطلاحلرنده سنه
باشی اغستوس سکز یکرمی سکز کونندر
بو قاعده ایله ایله تورلی سنه لر زمندر

مشرقدن بدا اولنسه اما اگر اوتوز ایکیدن زیاده اولور
مثلا اوتوز بش مقدار اولور سن محمد عدد اوتوز ایکی شهر
واسطاسی ایله تا قلان که اوچ آی در اوتوز بر کون فرض
ایدرسن ایام بر ده دوکنور سن شمس بنه در ولیکن سن
اول اعداد آی حکمدر نقطه مشرق طرفنده اولمه حل و نور
وجه زاخت ضابطه و بجی اولمه و غلک حالده آندن حکمه سرطان
والسد و سنبله ضابطه اولمه و غلک حالده آندن حکمه میزان
و عقرب و قوس ضابطه اولمه و غلک حالده جنوبیه ده آندن
حکمه جدی و دلو و حوت ضابطه اولمه و غلک حالده و اگر
بو قاعده کلیه حسی بفقه طرده معلوم اولدیسه سن کسنه
بروجه زودره کردن سن اولسنلر بدا ایدیجی اولمه و غلک
حالده اول سنه که درجه تمام اولور درجه شمس
اول درجه در سن اول وقتده مرکز آنکه اوزرینه وضع
ایدرسن درجه شمس معلوم اولنسه اولور والله اعلم

فصل ثالث

میل و غایة ارتفاع و عرض بلد بیانده در
سن مرکز درجه شمس اوزرینه عمل و دخی قیطلو اصطلاحلرنده
نقل ایله بس ایدی مرکز ایدر مراکز و میزان ما بیننده اولان
مقدار هر نه ایسه مقنطرات اولیجی اولیجی حالده غایة ارتفاع
و دخی مرکز اول مقدار در اول مقدار میل دید و عمر اول مقدار در
و دخی میلک جهتی بروجه در اگر جهت جنوبیه میل جنوبی اولور
اگر جهت شمالیه میل دخی شمالیدر بو قاعده کلیه در و شول
مقدار در که اعداد مقنطرات مرکز مشتمل نه واقع اولور سن غایة
ارتفاع دید و عمر اول مقدار در و بعض کره غایة ارتفاع
میله مخالف اولور اگر میل جنوبی اولور سن یا خود شمالی
اولوبده میل مرکز عرضه اقل اولدیسه تکن بزم بلد عمن
کر اسلا میل در غایة جنوبیه در سن میل بزم بلد عرضده
میل عرضه افقدر زیرا بوراده مرکز اوچ درجه ایله بکرمی اوچ

واو تو زبش دقیقه در زیج دقیقه کسیدر بزم عرض ایسه
فرق بر در که مالفظیله تعبیر اولنور ولکن بزم بلد یمزده
میل غایه موافقدر دانی جنوب ایسه جنوبه شمالی ایسه
شمالیه فالاتم فانه لازم لکن فی جمیع المواضع غایة قربه ارتفاع
دیه و نمز مراد یمز زوال وقتنده سنی استقبال
ایدیه سی اول وقتنده اگر شمس سنک طرفنده واقع
اولورسه بلکه غایة جنوبیدر اگر کوتش سنک صولک
طرفنده واقع اولورسه غایة شمالیدر و اما عرض
و بوده معلوم اولدیکه کوتش مدار حمل و میزان اوزرینه واقع
اولدیغنده اول زمانده میل اولمز بلکه مدار حمل اوزرینه طوغری
واقعدر صاغنه و صولنه اصلا میل اتمز بونی قاعده کلیه در
و معلوم اولدیکه غایة ارتفاع دیکنک اولدیغه وقتده اعتبار
اولنجه غایة ارتفاع عرض بلد ایسه ارتفاع قطب اولور کوکسی ایسه
و رصدین طریق بودر که زوالده اول ارتفاع کشف ایدیله مکتنایه
و دخی ایدوغی مقدار قیلاجق اولنجه حفظ ایدیله سی ایچون اگر
ارتفاع قرب الشمس آلدی حفظ ایدیله سی و هکذا
مقدار اولنجه اوزرینه زیاده اولورسه اول مقدار ثانی حفظ
ایدیله سی و بو بلد هستنه ارتفاع عدد هکذا ارتفاع مزبوری قطب
ایدیله سی تا که اول ارتفاع نقصانه اولنجه دکن ایدیله سی شول ارتفاع
کاتنه اقل واقع اولدی غایة ارتفاع اولانه اولندر و لس اول
غایة ارتفاع قطب ایله عدد نه طرح ایدیله سی بو ایدیله سی مقدار
باقی قالورسه غایة ارتفاع عکس حال اول مقدار زیاده اگر میل بولنمز
مثلا حمل ایله و میزان اولنده اولمغله ایدیله تمام الغایة عرض
بلد در و دخی اگر میل مز شمالی اولورسه سنی زیاده اولانه عرض ایسه
تمام غایة اوزرینه زیاده ایدیله سی و دخی سنی اول زیاده اولان
مقدار نقصانه ایدیله سی اگر میل مز جنوبی اولورسه

مطلب

شوندیه دخی

معنی اشبو ابو دخی علمه اگر غایة ارتفاع عمز جنوبیه اولورسه
بزم بلد یمز اولریل بیچه میل مز اولنه تا اتمی آیه دار تفاوت
غایة ارتفاع جنوبیه ایدوب اتا جمله تا که اتمی آی و آر تفاوت
اولدیغ غایت ارتفاع شمالیه اولور و اگر جنوبیه اولمازیسه
سن غایة ارتفاع تا که تا طرح ایله میله عرض بلد حاصل اولور
و عرض بلد محقق جهتی شمالیه در اگر بزم میل مز ایله اولور شول اتشده
که آنک ذرا اصل اولور مقدار اجرا بیرو کنده سای وار در حتی
بزم دیر و عمز در و اگر تا اتمیز اولورسه غایة ارتفاع جنوبیه اولور

الفصل الرابع

ارتفاع الذی لا کمته له معرفت بیانندهدر اولجه دخی
مطلق سعتنده بیانندهدر و دخی نصف القوس بیانندهدر و نصف القوس
و کیفیت و کوز زرک قوسلری بیانندهدر علامه کشک در جه
اوزرینه و ضبط حرکت ایله تا که مری اول دائره اسمونک اوزرینه
واقع اولنجه اگر ایدیله شول مقدار که معتنا اتمنده واقع اولورسه
اول مقدار ارتفاع الذی لا کمته له دیه و عمز اول مقدار در و معلوم اولدیکه
ارتفاع الذی لا کمته له بروج جنوبیه بولنمز انجق بلدی شمالیه ده
بولنور و دخی شول شرطله که میل عرض بلد اوزرینه زیاده اولمیه اسمی
اولیل بکا زیر بو دیاره عرض قرب بر در میل اعظم بکر او در
و اگر ضبط حرکت ایله رسا واقع مری افق اوزرینه واقع اولا ایدیله
عدد کسوتنه مرا کشنده واقع اولورسه مشهور اولانلر اولورسه
سنه جزب لو قبلی در و دخی ضبط ایله اول قوس مابینده نه واقع اولور
اولورسه نصف نهار اول اولانلر اول مقدار در حتی نصف فضله عمز

ومعلوم اولد که نصف تقویل جنوبیه را که میل کز جنوبدا ایسه
والا نصف تقویل شمالیه را که میل کز شمالدا اولور سه
ودخی ضبط ایله آخر قوسی باشنده اولان نقطه زهره ایسه
نصف نهار که قوس اولان اولدقه روسنا اول مقدار ایسه
بورسکی ندن علت ایله قوسی اکلنان نصف نهار عرض بلغ اولور
سنی آنلا قوس عرض بلغ ثابت ایله قوس عرض بلغ
نصف نهار حاصل اولور تماما اولور چونکه انتشن دخی
ایله قوس عرض بلغ تماما حاصل اولور

الفصل السادس

دایر معرفت بیانده در ودخی فصل دایر بیانده در ودخی سکز قبیله
بیانده در ودخی سکز درجه شمس اوزرینه علامه ضبط اوزره
بنکه مری اول ارتفاع عقل منظر اولان بیانده اوزره اوقه بنجه دکز
پس ایدی ضبط بنده ولا مقدار دائر قوسلر بیطلان درجه اوزره
نه وقت اولدیسه فصل دایر دیانا اولدر در زوالدا باقی قلنه
اگر زوالدا اول ارتفاع اولوسه زوالدا حکم در آنا دخی
دایر مقیم اولنه در جوده باقی قلنه اگر زوالدا حکم اولدیسه
والی مثل زوالدا اول کیبه دایر دیر زوالدا اول اکله حاصل فصل
دایر دیر زوالدا حکم کیبه دایر دیر زوالدا حکم دخی حکم
فصل دایر دیر زوالدا زیاده و ضبط ایله اول قوسها بنده اولان
مقدار زهره ایسه آنا نصف فضله زیاده ایله شمال طرفنده
جنوب طرفنده نصف فضله نقصان ایله انده شمال حاصل
اولور دایر فصل دایر مقدار ایله دخی معلوم اولور

ودخی

الفصل الثامن

اشبو فصل کلیدر دخی
مری موقع بیانده در ارتفاع عقل
ارتفاع قوسی ارتفاع عقل
ضبط قوسی ارتفاع عقل
مقدار اولان زهره و ضبط ایله آنده
حکم نه مقدار اجزا ظلدر نه قلنه
اولدیسه اولور ارتفاع عقل مبسوط اولان
اولدیسه اولور حالده ظل مبسوط اولان
اولور اگر ایکی اجزا اول قسمده فضله اولور
واگر بویله اولور ظل مشکوک عقل اولور اگر ظل آخر
مراد اولنور ودخی سکز ضبط وضع ایله آخر قوسلر
ارتفاع مقدار اوزرینه وضع اولنوب پس بدا اجزا
ظلدر ظل آخر اولان اولدر ودخی نه زمان که ظل
تنقیح اولور اجزا ظل اوزرینه ضبط وقوع اولدیغی اجله سکز
ظل آخر ایله وانک غیر تا که تفهیم ایله کیا اول یوزدر مطلوب
حاصل اولور لکن اول شکل ظل مشکوک نسخه بولنمشدر شرطله
مشروطدر واگر قوسلر ظل مقدار اوزرینه وضع ایله شکل اولنوب
مقدار که اول قوسلر نه حاصل اولور سه ظل مبسوط اولور واگر مبسوط
اولدیسه ظل مشکوک اولور آخر نه سنی اعتبار ایلکه شرطله اولور

الفصل التاسع ارتفاع عمرک موقع بیانده در ودخی

عمرک فصل دایری بیانده ودخی غروب نجوم بیانده قلنلر
بیانده در ودخی قصه ثوابه حسبه عقلا بیانده
مقداری بیانده در سکز درجه شمس اوزرینه

بعنی ظلنی نه ارتفاع بلکه عکس یوزیله اولور

مری علامتلر آنده حکم بسن خیطی نقل ایله تا که مری
قوس عصر کن اوزرینه واقع اولا بس ایدی مری تحتنده
اجزاء منتظره اینه نه مقدار واقع اولدیسه ارتفاع عصر
اول مقدار در قوس ارتفاعک اجزاسنده خیط
ایله خط اسطرلاب یاپلسنده هر نه مقدار واقع اولیسه
ظهر ایله عصر کن یاپلسنده واقع اولا شیئی دایره اولسه
و شول مقدار که قوس ارتفاعک اولنده نه واقع اولیسه
بس شمالده و نصف نهاریا اوزرینه زیاده ایله و دخی
اول مقدار اولا نصف نهاریا نقصان ایله بس ایدی
اول وقتده عصر ایله غروب ایچون یاپلسنده اولا نهاریا
حاصل اولور اگر قوس عصر منتظر اوزرینه اولسه و لکن
بس ایدی بس خیط ایله قوس عصر ارتفاع اوزره و دخی
ایله کا و دخی بس نظر ایله قوس عصر خیطی وقتی هر ایسه
انکلیه قوس العصر که قوس ارتفاعه موازی در برابر اولا و شول
مقدار که حاصل اولدی ارتفاع عصر اولا اولدر و اگر قوس
قوس عصر اولدیسه بس خط جیوبی غایه ارتفاع ایچون خیط
ایله و آنکله اوزرینه برق قیلیه اولا ایکی زیاده ایدی
آنده حکم اول صورتده ارتفاع العصر حاصل اولور بس ایدی
بس استخراج ایله اجزاء منتظره ارتفاع العصر حاصل اولور بس ایدی
شه کیم چدی و بس نصف قوسدا هر نه ایله عصر ایله غروب
یاپلسنده اولا مقدار هر نه ایسه حاصل اولور یعنی اول

ارتفاع

السنتلق

اج اگر حقیقی
الحق و حقیقی
بلکه مری دایره
بس مری اوزرینه
اوزرینه
و دخی ایله
نقل سنا مراد ایله
هر نه بنکه
و دخی ایله
خیط قوس ارتفاعه
نه مقدار بس
هر نه ایسه کبر و اگر
آنده حکم بس مری
منتظره یا اگر نقل ایدرسه
اولا ایدی منتظره یه اگر نقل ایدرسه
جیوبنده ایسه قوس ارتفاعه
مقدار اوزرینه نصف نهاریا زیاده ایدرسه
ایسه اول مقدار اولا نصف نهاریا قوس ارتفاعه
نقصان ایدرسه بو ایکی صورتده مطلوب حاصل اولور
الفصل الثامن سمت قبله نک بلنه کا بیانده در
و دخی جهات اربعه نک اوجاقی بیانده در و دخی نصب
جوابه بیانده در بس ارتفاع الصادق خیطی و سطحنا
اوزرینه وضع ایله و دخی مری بعد ایله

[illegible] عرض نکته شرقیه الیه
الی یوم القیمة مقدار ایله که اول مقدار کادر بعد یکرم
بر درود [illegible] مری انکله اوزرینه وضع ایده سنا
اندن حکمه حنظل نقل ایده سنا فضل طولیدر مقدار اوزرینه
که طولی رسلا بیوم القیمة و طول نکته تشبیه بدر
و بنکرنده اولان فضله اونی بدر اجناد منکوس
دن و شول مقدار که سمت بنه مری تحتنده نه واقع ایسه
سمت قبله اولان اول مقدار در نصرده ایکا طول بایستده
فضله بنه بعد اونی ایکا در و انکه جهتی سمت قبله ده بزم سمتزیکه در
و بزم ایل مصرده اولان سمتزیکه قبله اکر مکه نک طولی زیاده
ایسه و اکر طولی زیاده دکل ایسه بنکر عکسی اولور سمت غربیدر
پس اجزا مقتضیه اندن مری تحتنده نه مقدار واقع اولور ایسه
سمت قبله اولان اول مقدار در
اما جهات ساریه سی [illegible] بلد و کلا بکا جهتی قبله
بلکه مراد بدر سن حنظل اول کلغه اوزرینه وضع ایله کوس
ارتفاعنک اونده اکر سمتزیکه شرقی جنوبی اولور یا جنوب
غربی شمالی اولور ایسه اکر دیدوکی اونی ایله کوس
ارتفاعنک اکرنده وضع ایله و انکه اوزرینه بر پارچه
بال موم ایله یا خود بر پارچه زفت ایله ثابت ایله
اندن حکمه ساریه وضع ایله ارضه مستویه اوزرینه
اول چیزنه ایله انکه سطحی افقنک سطحی برابر اولسه

[illegible] اندن حکمه سن [illegible] قبله
[illegible] آص ریک ضغطنده و دوق
[illegible] ظل ایده مرکز [illegible] ایله
[illegible] و دوق حنظلی نکه مطابق اولیجه
[illegible] دک اول وقتده ربع جهات
[illegible] اوزرینه وضع اوینش اولور و بنکر
حنظل کرسی ابتدا ایلدک اندن سمت قبله
عدد ایله خط مشرق و مغرب اولان اولدر
و مذکور دن خط نصف النهار حاصل اولور اندن حکمه
سن ربعی وضع ایله شول ربعه اوزرینه انده قبله وار در
اولدیغی برار اولکه اهل انجیلی خط مشرق و مغرب سن انده
ایلدک اندن حکمه سن بعید اولدیغی خطوط بعده سمت قبله مقدار ایله و مصرده
سمت قبله دیدوکمز کی در یعنی اونوز بیدر و اول طرف که تحت حنظلی ولیس
واللہ اعلم بالصواب
تمت الکتاب بعون الملک
الوهاب سنه ثلث و ثمانین و مائة و الف

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد
وعلى آله واصحابه وعترته اجمعين وبعد فان
هذه الرسالة في بيان الربع المقنطرة مشتملة
على قواعد النفيسة مقدمه ربعك رسمي بيانندر
مركزه شول دائره كه آنده ايكي جاري اولر
ودخي آكا قطب دائره لر اما محيط شول دائره كه
ربعك ايكي وجهه اوزره يوكسكدر ايكي طرفك
ماهر برنده خلقه لطيفه در شاقول آنده آصيلور
قوس الارتفاع شول قوسدر كه طقسان
اوزره تقسيم اولان ربعي محيط اولر صاغدن
صوله وانجه سياه ايله يازلمش صولدن
صاغه وانجه قرمزي ايله يازلمش اقسام
متساويه ايله
شول خطدر كه مركزدن اول قوس الارتفاع
وانجه چزلمش اولر خط وسط السماء
شول چزيدر كه مركزدن آخر قوس الارتفاع
وانجه طغزي چزلمش اولر مدارات ثلاث
اوچ قوسلردر كه بيوكنه مدار جدي دائره لر

اوسطنه

اوسطنه مدار مدار حمل ومیزان دائره لر کوچکنه
مدار سرطان دائره لر المقنطرات بر آلای
قوسلردر که بر برینه متضایقه بعضسی
مدار اعظم که مدار جدی در آکا واصلدر
وبعضسی خط وسط سماییه واصلدر
مجموعی بو رابعده یتمش ایکی درجه یه واصل اولور
افق اول مقنطردر که خط مشرق ومغربده
تقاطع ایدر بر نقطه ده که آکا نقطه مشرق ومغرب
دائره لر السموت بر آلای قوسلردر که مقنطرات
کسبی سموتک اولنه ام سموت دائره لر ام سمو
شول سمتلردر که نقطه مشرق وللغربه مرور ایدر
ام سموتک ایکی وسنه سمت شمالی دائره لر اوتوز
قسم تقسیم اولنشدر ام سموتک طاشنده
اولان سمت جنوبی دائره لر طقسان قسمه تقسیم
اولنشدر المنطقه ایکی قوسدر که ایکسی
نقطه مشرقدن چقار بر تسی مدار سرطانه
دوکنور که آکا منطقه شماليه دائره لر اول بر
مدار جدیه منتهی اولور که آکا منطقه جنوبیه
دائره لر ومنطقه جنوبیه تقسیم منطقه شماليه
تقسیمدن غیا بر ربعی منطقه جنوبیه
بشی منطقه شماليه

قوس العصر اول خطدر که مدار سرطان
ایله مدار جدی بیننده در وبعض مقنطرات
وبعض سموت کسبی در ایکی قوسدر
قوس اوله قوس عصر اول دیرلر امامین
مذهبیدر قوس ثانی یه قوس عصر ثانی
دیرلر مذهب امام اعظم در شهر لرده
امامین قولیله عمل اولنور قرالرده امام اعظم
قولیله عمل اولنور قوس الفجر وقوس الشفق
قوس العصر کبی در ایکی قوس در بعض بعلرده
سمت قبله وضع اولنور قوس الظل اول
قوسدر که خط وسط السماء نک اولندن
بداء اولنوب قوس ارتفاعنک اولندن
وارتفاعنک التمش قسمه تقسیم اولنمشدر بعض
بعلرده قوس میل وضع اولنور که مدار سرطانک
اوستی یاننده فرق التمش قسمه تقسیم
اولنمشدر هدفتان ایکی دانه برق کبی بعدن
یوقر وحقمشدر اما هدفتا شنطتان دیرلر
اما شاقول شول جسم ثقیل در بقردن وغیریدن
مری خیط مرکزنده جریان ایلدکی کوچک

ایلکدر غیر دولو یعنی رنگ غیر سندن بوکب ایلنک
رنگنده اولیه الفصل الاول اخذ الارتفاع
مبین در آخذ ارتفاع سنک ربع دائره یی
بر ایله یا خود ایکی ایک یا کشیق لغکدر وربعده
شاقولی آصه سن اندنصکره هدفتیدن
حالی اولان طرفی کوش جهتنه قیلسن
وربعی حرکت ایتدرسن تاکه هدفه السفلی
هدفه عکیانک ظل ایله مستور اوله اندن
صکره هدفتیدن حالی اولان قوس ارتفاعدن
خیط نه مقدار قطع ایتدیسه اولوقتده
ارتفاع اول اولور شو مذکور اکر کونشک
شعاعی اولوب آفق الدیسه واکر شعاعی
شعاعی منکسر اولوب بولوب هواده اولیه
ارتفاعنک طرفی ربعی کوزک ایله شمسک ملتقیسنی
باینسنده قیلسن وایکی کوزک برینی اورته سن
اندنصکره الفی تحریک ایله وجرم شمسی کوره سن
هدفتین ده معا یا خود هدفتینک دلکلرندن بو
نقسن خیط نه مقدار قوس ارتفاعدن
کسر اول مقدار اولور تتم درجه شمسک

رصد ایلم بلمک بیاننده در بونک طریقی سن
ارتفاع الدسن زواله قریب ثم وثم تاکه
ارتفاع شمس نقصانه شروع ایلیه ایمدی ارتفاع
ماخوذه دن اعظم ارتفاع غایة ارتفاع اول
اولور اول کوندکه اندن تصکره خیطی وسط
سماده وضع ایلیسن وبری دعلامتلرسن
مضطر اندن اول مقدار غایة اوزره اندن
تصکره بری منطقة اوزره نقل ایده سن
پس ایمدی شول شیء که بری درجه منطقه
موافق اولور سه اول کونده درجه شمس
اول اولور ومعلوم اوله که ارتفاع الذی
لاسمت له بلمک استرسن بری عامتلرسن
درجه شمس اوزرینه اندن خط اندن صکره
خیطی حرکت ایتدرسن تاکه بری اول
سمونک دائره سی اوزره واقع اوله
پس ایمدی مقنطرات تحتنده نه مقدار واقع
اولیسه ارتفاع الذی لاسمت له اولان
اول مقدار در بوده معلوم اوله که ارتفاع
الذی لاسمت له بروج شمالیه ده اولور
جنوبیه اولسا ایسه اکر سن خیطی حرکت ایتدرسن
تاکه بری افق اوزره واقع اولنجیه دک

ایمدی

ایمدی سموت عدد تحتنده هرنه مقدار اولیسه
سعی مشرق اولان اولدر سعی مغرب دخی
بوکلین در فصل ثانی نصف التعدیل ونصف
النهار بیلنسه بیان ایدر سن بری درجه شمس
اوزره وضع ایلم وبری دافقه نقل ایلیه پس ایمدی
خیط ایلم وخط مشرق مابینده اولان
درجه نصف تعدیل اولدی وخط ایله
وخط وسط سماء مابینده اولان درجه
نصف النهار اولان اولدر شمس مذکور
بروج جنوبیه در بروج شمالیه ده بولنمکسه
اکر ربعه فضله شمالیه بولنورسه اما
فضله شمالیه ربعه بولنمازایسه بونک
طریقی درجه دنظر دن نصف تعدیل استخراج
ایده سن دخی استخراج ایتدوکک
مقداری طقسان اوزرینه زیاده ایده سن
نه حاصل اولورسه نصف النهار
اول مقدار اولور اما نصف النهار
نصف النهارکک اسقاطنده بولنورسه
باقی قلاندر اکر سن ایکی نصف ایکی
نهار ایله لیل حاصل اولور فافهم
الفصل الثالث دلالت وفصل دا بیانده

بیاننده درسن مری درجه شمس اوزرینه
وضع ایله واندن صکره ارتفاع آل اندن صکره
سن مری نقل ایله اول ارتفاعه مساوی
مقنطراته شول مقداری که خیط آخر
قوس ارتفاعدن کسری آکا فضل دایر
دیرلر زواله باقی قلان مقداردن عبارتدر اگر ارتفاع مشرقی اولورسه
وقتی زوالدن کچن مقداره دیرلر اگر ارتفاع
غربی اولورسه وقتی اول قوسدن خیطک کسسه‌سی
مقدار دایره دیرلر اگر نصف تعدیل ربعده بولنمارایسه
واگر نصف تعدیل کولنورسه شمالی اولان
بروجلرده اول مقدار زیاده ایدرسن
ودایره‌ی هر نه ایسه حاصل اولور وجنوبی
اولانی بروجلرده سن اول مقدار دایره‌ی
ایدرسن حاصل اولور دایره‌ی شرقی وقتی
کچن مقدار دق عبارتدر اگر ارتفاع شرقی
ایسه اگر ارتفاع غربی ایسه غروبه قلان

مقداردن

مقداردن عبارتدر فافهم وکن من الطالبین
الفصل الرابع غایة ارتفاعک معرفتی بیاننده
مری درجه قسمی اوزرینه سن وضع ایله اندن صکره
خط وسط سماییه خیطی وضع ایله مقنطراتدن
مری نک قطع ایتدوکی مقدار اول غایة ارتفاعدر
ودخی مری ایله مدار حمل مابیننده اولان
مقدار میل اولان اولدر معلوم اولسون که
مدار حمل ومیزان قوس اوزرینه واقع
اول اول زمانده میل اولمازلر غایة ارتفاعک
اول وقتده رأس حمل ومیزانک ارتفاعک
غایتی سن اول مقداری یعنی فرق مطلقه‌ی
طقسان دن طرح ایلسن عرض بلد اولور
یعنی فرق براولور الفصل الخامس صلاتک
وقتنی بیان ایدر ایمدی ظهرک اولان
وقتی زوال وقتنده در آخر که وقتی امام اعظم
قتنده فی زوالدن ماعدا هر شیئک
کولکه‌سی ایله قامتک زیاده سیله در وامامین
وامامین عتندنده هر شیئک کولکه‌سی فی
زوالدن ماعدا برقامتک زیاده سیله در
فتوی ویریلور فرالمرده امام اعظم قولنه فتوی ویریلور

بلغه ۹۰
۴۱

وبو مذکورک بلمک طریقی سن مری درجه شمسک
اوزرینه قویه سن اندن صکره مری قوس
عصر ثانی یه نقل ایده سن امام اعظم حضرتلری
کوره و قوس عصر اوله نقل ایتمکسن
امامین قولیلرینه کوره اندن بقه سن
قوس ارتفاعک آخرینه نه کسدرسه
ایکی قوله کوره عمل ایده سن ظهر ایله عصر
مابینده اول قوس ارتفاعدن نه مقدار
حاصل اولورسه شمالده نصف فضله زیاده
ایده سن جنوب طرفندن نصف فضله نقصان
ایده سن مابینده هر نه ایسه حاصل اولور
عصرک آفاقی قرق بش درجه اوزرینه
تقسیم اولنمشدر قوس عصردن
ودخی سن خیطی غایة ارتفاعک اوزرینه
قوس ارتفاعک اخذ ایلسن وبق کور
شول مقدار که قوس عصر آفاقیک
اخذ ایلسن نه قطع ایدرسه اول
مقدار عصر اولک وقتیدر ارتفاع شمس
اول مقدار دریغی عصر وقت

داخل اولور اما مغرب افق مری دن
شمسک غروب عندنده داخل اولور
اما عشاء شفقک غیبوبتی عندنده داخل
اولور اما صبح فجر صادقک طلوعی عندنده داخل
اولور بونی بلدکسنه بیل که مغرب ایله عشاء
مابینده اولان مقدار هر ایکی حصه الشفق در
فجر ایله طلوع الشمس مابینده حاصل اولان مقدار
هر نه ایسه حصه الشفق فجردر بو ایکنجی بلمک طریقی
اولدر که سن مری درجه شمسی اوزرینه وضع ایده سن
اندن صکره مرادیلدوکک حصه سنی طلب ایدرسن
حصه شفق وحصه فجر ظاهر اولور ایکی قوس
هدفه طرفنین اولدرسه اکر قوس الشفق
مقنطر اندن اون یدی یده میدار حمل عندنده
اولورسه و قوس الفجر مقنطر اندن اون
طقوزده اولورسه اول قوس ارتفاعدن
اعتبار اولنور سن بیل که تحقیق شفقدن
مذکور اولان امامین قول اوزره شفق احمردر
بو قوله امام اعظم قول اوزره شفق ابیض اولاندر
امام اعظم قول اوزره روایت دخی وارد
پس ایکی قوس فجردن عمل اولنور زیرا حصه
شفق حصه فجرک نظیر وشبیه یعنی قابلیدر وضدیدر

الفصل السادس قبله بلدك بيانندر
سن مری درجه شمس اوزرینه وضع ایله
وخیطی تحریک ایله حتی مری سمت قبله نمونه
اوزرینه واقع اوله شول شی که خیط
قوس ارتفاعك اولنده نه مقدار کسر
اول کونده سمت قبله اول مقدار اولور
اول ارتفاع نظرنده اول اولور اگر مکه سمتك
بلدنه اطول اولور سه زوالدن صکره
اولور اگر سنك بلدك مکه دن اطول اولور سه
اگر سنك بلدك ایله مکه نك طولی برابر اولور سه
زوال عنده اولور پس ایمدی شمسی اول کونده
اول ارتفاع مقدار نیله مرتفع اولور سه
شمس سمت قبله اوزرینه واقع اولور شول
شول کیمسه که زوال عنده کوزنی توجه ایله
قبله یه توجه ایتمش اولور ومعلوم اولدی
اسلامبولك عرضی مادر یعنی فرق بر درجه
طولی التمش بلکه مکرمه شرفها الله تعالی نك
عرضی مادر یعنی یکرمی بر درجه وطولی التمش بدیر
طرفلری التماج دیلر سن اول ارتفاع شمس
کمال استقامت اوزرینه قویاسه اول دیکرو کك

دیکرو کك مقیاسنك کولکه سی محراب
اولور ایمدی شول کمسه که اول مقیاسنك
کولکه سی اوزرینه توجه ایلیسه قبله یه
توجه ایتمش اولور شرفها الله تعالی الی یوم القیمة
لکن سمت قبله اوزره بولق کرکدر
مثلا الی یشی اوزره کلسه فیها ونعمت
زیاده ونقصان اوزره کلور سه آکا کوره
عمل اولنه بوده معلوم اوله که ارتفاع شمس
معتبر در یوخسه مقنطرات معتبر دکلدر
بو خصوصده الی یشی اوزره کلدکده
اول کولکه قبله حدا اسنده اولور
اگر دیلرسن اول ارتفاعك ساعتنی
استخراج ایله نظر یقیله سن مری درجه شمس
اوزره کوز قلق اندن صکره اول ارتفاع مساویه
مقنطرات اوزره وضع ایله سن اول وقتده
شمس توجه ایله سن یا خود اول مقیاسن کولکه سنه
اول ساعتك تمام عندنده تحقیق قبله یه
اگر ربعدسمت قبله نك قوسی یوق ایسه

سن مری وضع ایلیه درجه کرؤس اهل مکه نک
مساوی که جوزا نک سکز نجی یکرمی بر درجه دن
اندن صکره خیط اخر قوسندن افضل طولیه
یانه احمدی مری قوس سموتدن نه کسور
اول سمت قبله اولان اولدر شول شی که
مقنطرات عدد دندن مری تحتنده نه مقدار
اولدرسه سمت قبله نک ارتفاعی اولدن اولدر
ذکر اتدکلری عمل ایله قبله بولمش اولورسن
ودخی معلوم اولسه که سموتدن مری تحتنده
نه واقع اولورسه اکا سمت قبله تعبیر اولور
وسمت قبله نک جهتی جنوبیه در اکر جنوبی اولور
اولورسه وباخود شمالی اولورسه
ارتفاع الذی لا سمت له اکر ارتفاعی
والامیل شمالی اولورسه وسمت قبله شمالیدر
تمت